

li-iv-2627
R
701928

RA-36181

Kristiinnimesse

I348

teefond

568

Taewa liina pole.

Tähendamise sannaga ärrafelletud
Eesti-ma rahwa
hinge kasuks.

49965

Pernos.

Trükkitud B. Bormi kirjadega.

1842.

1946-781

Daß in dieser Schrift, betitelt: „Kistiinnimesse teekond Taewa linna pole,“ nichts gegen die Evangelisch-Lutherische Kirchenlehre und unsere Bekenntnisschriften enthalten sey, wird vom Oeselschen Evangelisch-Lutherischen Provinzial-Consistorio desmittelst attestirt.

Arensburg am 21. July 1842.

Mr. 311. U. v. Schmidt, Vice-Präses.
(L. S.) Magn. v. Nehren, Secrs.

Der Druck ist unter der Bedingung erlaubt, daß die gesegnete Zahl Exemplare der Censur-Comitât übergeben werde.

Dorpat, den 9. August 1842.

Censor Sahmen.

I. Peatük.

Mis pean ma teggema, et ma õnsaks saan?

(Voe Ap. Tegg. 16, 30. 31.)

Ärrarikmisse liina wärrawatte ees kõndis üks mees rahhoto mele ja kurbdussega edasi ja taggasi, ja wägga sandid, wannad riide hilibud ollid temmal selgas ja se raske foorm, mis temma kandis, rõhkus tedda mahha. Temmal olli ka üks ramat käes. Sedda teggi temma lahti, hakkas luggema, ja sedda luggedes, hakkas ta wärrisema ja fibbedaste nutma ja hüdus wimaks halleda kaebamisse heäleaga: „Mis pean ma teggema, et ma õnsaks saan?“ (Jes. 64, 5. Iaul. 38, 1—7. Ebr. 2, 2. 3. Ap. Tegg. 2, 37. p. 16, 30.)

Misugguses kurbdusses põris temma ennast omma maia pole ja ei tahtnud esmalt omma naese ja lastele omma süddame waewa mitte teada anda; agga sest et hädda pääw päwale ifka rängemaks läks, ei woinud ta sedda mitte ennam warjule holda, waid hakkas nenda kaebama: Minno armas naene, ning teie minno kallid lapsed, teie ollere sedda kül jo ammo tähhele pannud, et keik rahho minno südda-

mest on lahkunud. Minna ollen rahho oma süddamele otfinud, agga ei olle mitte leidnud; üks hirmus raske koorm on minno peäl ja rõhhub mind mahha; ja ep olle sedda, kes mind sest woiks peasta. Oh meie waesed kaddunud hinged, mis saab minnust, mis saab meist keikidest? sest Jummal ahwardab meie liina tullega taewast ärrapõlletada, otsego Sodomat ja Komorrat, ja kui meile mitte pea üht peäsemisse teed ei näideta, siis ollen minna sinnoga, minno armas naene, ja teiega, minno kallid lapsed, ärrakaddunud. (2 Peetr. 3, 7 — 12. 2 Tess. 1, 8. 9.)

Oh kuhho lähhän ma —

Mo patto koormaga?

Rust pean armo leidma?

Kes saab mul abbiks joudma?

Et keik ilm appi tulleks,

Mul siiski hädda olleks! —

Kui nüüd temma naene ja lapsed sedda kuulsid, ehmatasid nemmad wägga ärra, agga ei mitte sepärrast, et nemmad olleksid temma kõnnet usknud, waid et nemmad mõtlesid tedda peast rummalaks ja melest seggaseks läinud ollewad. Esite püüdsid nemmad tedda hea ja armsa wisiga waikistada ja tedda niisuggusest mõttest ja ettewõtmisest ärrapõrda. Et nüüd õ kätte joudis, saatsid nemmad tedda maggama, sest naad arwasid, tedda magamise järrel jälle omma endist moistust ja meelt kätte sawad. Agga temma ei ulnund mitte maggama, waid õhkas, nuttis ja teggi

palwet keige se õ läbbi. Hommikõ tahtsid nemmad teada sada, kuidas temmaga luggu. Agga, et ta neile nüüd jälle ueste Jumjala pühhasst wihsast ja kättemaksimisest hakkas rääkima, mis nende liina peäle piddi tulles, ja neid weel kangeminne maenitsema, seält seest ärrapõggeneda, siis püüdsid nemmad temma ettewõtmist wihsaga ja wäggise keelda, ja hakkasid tedda ka naerma, irwitama ja söimama.

Ühhel päwal, kui temma üksi wälja peäl olli käimas ja omma ramatut kurbdussega lugemas, hüdis ta jälle wägga halleda healega: Mis pean ma teggema, et ma õnsaks saan? Ja wata, üks au wäärt mees, nimmega Ewangelist, astus temma jure ja küsis temmalt: Miks sa nuttad, ja mis järrele sa hüäd? — Temma kostis: Oh Isand! ma ollen selle ramato seest luggenud ja arro sanud, et ma pean surema ja pärrast surma Jumjala kohto ette astuma. Subba surm on hirmus mo melest, agga se mõtte tulles kohtopäwa peäle, se täidab mind lõp mata ahhastussega.

Siis kostis Ewangelist: Se ello siig Ma peäl on kül wägga willets ja raske, miks sa siis ei tahha hea melega surra? Mees wastas: „Wata se raske koorm, mis mind mahha rõhhub ja õhkama paineb, sesamma ei lahku ka surmas mitte minnust ärra, waid surmas pean ma weel paljo ennam temma raskust tundma, sest siis wautab ta mind weel süggawaminne mahha, kui haud on, ja lükkab

mind pörgo süggawusse. Oh, et üks ingel taewast tulleks, ja mind kui Lotti sestinnatsest Sodomast wälja wiiks ja mind peastaks, enego se hirinus hukatusse pääw tulleb!" Ewangelist ütles: „Pöggene tulleswa wiikka eest!" (1 Tess. 1, 10.)

Mees wastas: „Kuhho, oh kuhho pean ma pöggema?"

Ewangelist näitis sõrmega üle sure wälja pole ja ütles: „Kas sa nääd seal ühhe kitsa wärrawa?" (Matt. 7, 14.)

Mees ütles: Ei nä mitte.

Ewangelist ütles: Eht sa nääd wahhest seälsammas ühhe lampi paistwad? (Laul. 119, 105.)

Mees wastas: Sedda walgust arwan ma pishut näggewad. —

Ewangelist ütles: Se on hea, hoia siis silmad järsko se walgusse pole, ja minne ossekõhhe senna, siis saad kitsa wärrawa nähha; selte wasto kopputa, ja kül sulle siis ööldakse, mis sinna pead teggema. —

2. Peatük.

Ei ükski, kes omma kät adra külge panneb, ja watab taggasi, ei tõlba Jummal rigile.

(Luc. 9, 62.)

Mees hakkas nüüd se tähhendud walgusse pole jooksema, agga ta ei joudnud weel kau-

minno teed eddasi käima, ja ussu, et sedda önnistust tõeste woib kätte sada, kenneft minna ollen räkinud. Kui teie mind ei ussu, siis luggege sedda ramatut; sest tõest, keif, mis se ramato sees on kirjutud, se on ka kinitud selle werrega, kes sedda on teinud. (Ebr. 9, 17. r.)

Pehme. Kule Rängekael, minna wõtatan ette, omma armsa küllamehhega eddasi minna; agga minno armas söbber Kristiinnimenne, kas sinna ka öiete tead öiget teed senna ööne paika?

Kristiinnimenne. Üks tõssine mees, kelle nimmi Ewangelist, juhhatas mind ühhe kitsa wärrawa pole, seält hakkab se öige te.

Pehme. Läksi siis eddasi, seltsimees! Ja nenda läksid nemmad teine teisega.

Rängekael. Ja minna wõttan jälle omma maia pole minna, ja ei tahha mitte nisuguste seltsis käia, kes nenda omma mele ja moistusse polest on seggaseks läinud. Nenda läks siis Rängekael taggasi, agga Kristiinnimenne ja Pehme läksid eddasi wärrawa pole. Tee peäl ütles Kristiinnimenne: Armas Pehme, ma römustan wägga, et sinna olled minnoga tulnud. Oh kui Rängekael teats weelgi seltsinnatset ommal päwal, mis temma rahhule tarwis lähhäb! Agga nüüd on se temma silma eest warjule pandud. (Luk. 19, 42.)

Pehme. Sest et mele nüüd üffi olleme, siis juttusta mulle, mis warra ja önnistus se

on, mis meie otsime, ja kuidas meie sedda woi-
me kätte sada?

Ristiinnimenne. Minna woin sedda
kül parreminne ommas süddames tunda, kui
suuga sest räkida; agga et sinnul ni suur him-
mo on sest arro sada, siis tahhan minna sulle
ommas ramatusst ette luggeda.

Pehme. Kas sinno ramato õppetus on
ka tõdde?

Ristiinnimenne. Jah, se on tõest tõd-
del sest se on tulnud selle käest, kes ei woi
ialgi waltetada. Disego Lemma isse ütleb:
„Taewas ja Ma lähhawad hukka, agga minno
fannad ei lähhä mitte hukka. (Matt. 24, 35.)

Pehme. Hea kül, mis sugused on siis
need warrandused ja õnnistused?

Ristiinnimenne. Üks iggawenne riif,
iggawenne rõõm ja iggawenne au on meie
parris ossa, — üht ello antakse meile, kus
meie iggawest õnnistust peame tundma, (Matt.
25, 34.) — üht õnnistust, mis film ei olle
näinud, ja kõrw ei olle kuulnud, ja innimesse
süddamesse ei olle tousnud; sedda on Zum-
mal walmistand neile, kes Sedda armasta-
wad. (1 Kor. 2, 9.)

Pehme. Oh se on wägga hea! üttele, mis
weel?

Ristiinnimenne. Seäl antakse mei-
le au fronti ja ridid, kelle sees meie peame
paistma, kui päike, omma Issa kunningrikis.
(Matt. 13, 43.)

Pehme. Oh se on wägga armas! üttele,
mis weel?

Ristiinnimenne. Zummal tahhab seäl
äräpühkida keik weepisarad meie filmist, sest
surma ei pea seäl ennam ollema, egga leina-
mist, egga kiskendamist, egga waewa ei pea
ennam ollema. (Jlm. 21, 4.)

Pehme. Za mis sugused felttimehhi ja
sõbro leiame seäl?

Ristiinnimenne. Seäl peame Sera-
wide ja Kerubide jures ollema, ja mitme tuh-
hande ingli ja nende õnsa hingede feltsis, kes
enne meid sedda teed senna on läinud. Seäl
olleme ühhes nendega, kes pühhad ja armas-
tusfega täidetud, ja käime ühhes nendega
Zummalalla palg walgusses, ja seisame Lemma
ees iggawesse rahho sees. Seäl same ka us-
so-wannemad näha nende kuldfronidega, püh-
had neitsid omma kanlettega ja need pühhad
usso- ja werretunnistajad ehk martirid, kes
Issanda nimme pärrast mailma lastest said
lõhti sagitud, ehk tullega äräpõlletud, ehk
metfaliste ette heidetud ja neist lõhtikistud,
ja äräamurtud, ehk järwede ja merrede sisse
heidetud ja äräaupputud. (Jes. 6, 2. Ebr.
12, 22 — 24. Jlm. 5, 11. — p. 4, 4. —
p. 14, 1 — 5. — Ebr. 11, 33 — 40.)
Need keik ellawad seäl lõpmatta õnnistusse
ja au sees, ja ei surre ialgi ennam ärra. Sest
ehk kül nende hinge mäia, se mullane hone,
on mahhastitud, siiski on neil üks elloasse

Jummala käest, üks hõne, mis ei olle kätte-
ga tehtud, ja on iggawenne taewas. (2 Ko-
rintusse 5, 1.)

Pehme. Jubba needfinaatsed fannumed
on minno süddant sure rõmoga täitnud; agga
ütte: kuidas same neid asjo isfi kätte?

Ristiinnimenne. Se taewa kuningas
ja Issand on sedda keit selle ramato sisse
lastnud üllespanna, melle juhhatamisfeks. Ag-
ga üllem assi on se, et Temma hea melega
iggawhte omma riki tahhab wasto wõtta ja
iggawhhele sedda õnnistust ilma anda, kes ag-
ga tõsise ja kindla melega sedda himmustab
ja otsani sedda teed käib, mis meid juhha-
takse. (Jlm. 22, 17.)

Pehme. Oh kui armas on se luggu kuul-
da! Sepärrast läkki siis usfinaste fenna pole.

Ristiinnimenne. Ei woi minna weel
mitte ni usfinaste käia, kui ma tahhaksin, se
koorma pärrast, mis mo selja peäl on.

Nenda eddasi miinnes, joudsid nemmad üh-
he rabba soo jure; ja et sedda õiete tähhele
ei pannud, egga õiete ennese ette ei waatnud,
siis wausid mollemad soo mudda sisse. Selle
soo nimmi on argdusse rabba. Siin said
nemmad muddast õisego kaetud ja wägga wae-
watud, ja Ristiinnimenne hakkas omma koor-
maga ikka süggawamine sisse wauma.

Pehme ütles nüüd: Ristiinnimenne, kuhho
olled sa nüüd juhtunud?

Ristiinnimenne wastas: Tõest minna ei
tea sedda mitte. Sedda kuuldes sai Pehme
wägga kurjaks, ja täis tullist wiha ksisendas
temma Ristiinnimesse wasto, ja ütles: On
se se suur rõom ja iggawenne õnnistus, mis
sinna mo wasto kiitsid? Sa jölle lobbiseja!
Kui jubba tee hakkatus ni hirmus on, mis
siis weel lota, enne kui meie sedda teed lõp-
petame? Kui ma siit weel elloga peäsen, siis
sowin rõmoga sulle üks omma iggawesse õn-
nistusse paika. Nenda räkides hakkas Peh-
me keigest wäest seält rabba mudda august
wälja ronnima, ja kui ta wälja olli sanud,
ruttas temma omma koia pole, ärrarikmisse
liina taggasi; ja Ristiinnimenne ei sanud ted-
da seft aiast mitte ennam nähha.

Ristiinnimenne olli nüüd üks ja tõstis selle
sure hädda sees omma filmi ülles kitsa wär-
rawa ja selle walgusse pole, mis seält pais-
tis. Käl ta katsus esste, ka keigest wäest
fenna pole ronnida, agga temma näggi sed-
damaid, et ta joud ei annud seält rabbast läb-
bi sada, se koorma pärrast, mis temma sel-
gas olli. Kui temma nüüd õhkas omma wär-
wa sees, siis juhtus temma jure üks wooras,
selle nimmi olli Abbi mees. Sesamma küs-
sis temma käest, mis sinna siin teed?

Ristiinnimenne wastas: Üks mees, nim-
mega Ewangelist, juhhatas mind se kitsa wär-
rawa pole, et ma woiksin tulleva wiha eest
ärrapõggeneda; ja kui ma fenna pole ollin

minnemas, sattusin minna foggemata selle rabba sisse.

Abimees. Miks sa ei olle parrem nende jälgede peäle waatnud, kes sinno eel sedda teed käinud? (Matt. 7, 7. 8. Joan. 14, 6.)

Ristiinnimenne. Kartus sai nenda minno peäle woimust, et minna ennam ei teadnud, kuhho miina, ja nenda kuffusin minna seia sisse. — Abimees pakkus nüüd temmale kät ja tombas tedda pea wälja kowwa Ma peäle ja käsks tedda eddasi miina neid jälgi möda, mis temma nüüd ennese ees wois nähha.

Se wahhe olli Pehme koddoo joudnud; ja temma naabred tullid temma jure, tedda wata. Üghed kiitsid temma taggasi tullemist, ja ütlesid tedda moistlikko ja targa mehhe otlewad; teised söimasid tedda jölledaks ja seggaseks mehheks, et temma Ristiinnimessega nisuggust teadmata ja waewalist teed hakkand käima; agga mounningad naersid tedda ja ütlesid: Töest, olletsime meie Ristiinnimessega sedda teed hakkanud käima, siis ei olleks meie mitte selle tühja waewa pärrast ümber pöörnud, egga ennast naeruks teinud. Nenda istus Pehme esmale pahha melega nende seas; agga kui ta wimaks jälle julgeks sai, siis jätsid nemmad tedda rahhule, ja hakkasid keik Ristiinnimest naerma ja teotama.

3. Peatük.

Mi mitto kui kässo teggudest on, need on needmisse al.

(Kal. 3, 10.)

Kui nüüd Ristiinnimenne üfspäinis omma teed taewa linna pole eddasi läks, näggi temma ülle wälja ühhe innimesse ennese wasto tullewad. Sesamma olli üks wägga auustud mees, nimmega Mailmatark, ja temma ello asse olli ka ärrarikmisse liinas, lihhalikko tarkusse ulitsas. Mailmatark olli Ristiinnimesse ärraminnemist kuulda sanud, ja kui ta nüüd temma waewalisest käimisest ja õhtamisest näggi, et temma kül sesamma Ristiinnimenne wois olla, kes hilja aia eest ärrarikmisse liinast olli ärrapögenud, siis ütles

Mailmatark: Kuhho sa lähhad, armas söbber? Kui kaugele mötled sa ennast omma koormaga eddasi sawad?

Ristiinnimenne. Jah töest, minno koorm on kül räkimatta raste, ni raste, kui ial ühhe innimesse koorm on olnud; agga ma himmustan sest lahet sada; ja sellepärrast ruttan ma kitsa wärrawa pole.

Mailmatark. On's sinnul weel naest ja lapsi?

Ristiinnimenne. Jah on, agga minna ei woi nende pärrast mitte ennam taggasi.

jäda; ma ollen, ofsego ep olleks mul neid mitte. (1 Kor. 7, 29.)

Mailmatark. Kas sa tahhad minno nouandmist kuulda?

Kristiinnimenne. Miks mitte, kui se agga hea on.

Mailmatark. Minna annan sulle sedda nou, et sa wiwimatta isse sest koormast ennast lahti teed; enne sedda ei woi sa rahho leida, egga neist andidest römustada, misga sind Jummal on õnnistanud.

Kristiinnimenne. Seep se on, mis minna otsin. Minnul on kül wägga suur himmo, sest koormast lahti sada, agga minna isse ei joua ennast mitte sest lahti tehha, ja meie Ma sees ei joua ka ei ükski mind sest koormast päästa. Sellepärast ruttan ma kitsa wärrawa pole.

Mailmatark. Ütle, kes on sind siis sedda teed juhhatanud?

Kristiinnimenne. Üks wägga aulik mees, nimmega Ewangelist.

Mailmatark. Arra wõtta mitte sedda hullo nou, mis temma sulle annud, waid usso minno sanna sisse. Ep olle kül mitte willetamat ja raskemat teed keige mailma sees leida, kui se te on, mis temma sind juhhatanud. Minna nään ka, et argdusse rabba mudda märgid alles sinno külges. Sa tead isse, kui suur waewa sa seal rabbas tunda said, agga se on alles nende waewa hakkatus, kes sedda teed käiwad; sest pärrast sedda ep olle selle

tee peäl muud leida, kui: kurbdust, wallo, ah-hastust, takkakiusamist, nalga, allastust, hädda, moõka, loukoere, lendawaid maddusi, pim-medust ja surma. Et sinna selle tee waewa ja raskust weel öiete ei tea, siis wõtta itka wanna innimeste nou kuulda, ja ärra lasse ennast mitte ühhe woõra ja teadmatta mehhe nouandmisse läbbi hukatusse sisse sata.

Kristiinnimenne. Se koorm, mis minno selja peäl on, on minnule palju raskem ja hirmsam kanda, kui keik se, mis sinna mulle praego olled nimmetand. Sepärast tulgo kül minno peäle, mis tahhes; keik sedda tahhan ärrakanda, kui ma agga sest koormast woin lahti sada.

Mailmatark. Millal sa sedda koorma keige esite tunda said?

Kristiinnimenne. Siis, kui ma sedda ramatur hakkasin luggema, mis minno käes on.

Mailmatark. Sedda ma arwastin; — sul on kül sesamma järg kä, kui teistel nõdra melega innimestel, kes nisugguste teadmatta asjade järrele uriwad, mis üle nende moistusse käiwad, ja wimaks lähhab nende meel seggaseks.

Kristiinnimenne. Minna tean kül, mis ma otsin ja püan: ma himmustan lahti sada ommast raskest koormast.

Mailmatark. Agga mikspärast himmustad ja otsid sinna nisugguse waewalise tee peäl ommast koormast lahti sada? Minna woin sind kül õppetada, kuidas sinna ilma

sure waewata sest lahti saad, ja peälegi weel julgust, rahho ja sõbrust leiad.

Kristiinnimenne. Kui sa sedda tead, siis vägi mulle omma sallajat tarkust üles.

Mailmatark. Wata, seält wäljaspiddise waggadusse linnast, kaks wersta maad ellab üks isfand, nimmega Rässoõppetus; sesamma on üks wägga tark ja auustud mees, ja temma moistab nisuggusest koormast lahti peasta, kui sinnul on, ja ta woib ka neid terweks tehha, kes jubba mele ja moistusse polest pisfut nõdraks lainud. Minne agga nüüd wiwimatta temma jure, kül temma sind pea aitab. Kui sinna temma ennesega mitte ei peaks kokko juhtuma, küllab siis ommetigi temma poeg Nus-Elowlis *) koddõ on, sesamma on üks hea ja armsa wisiga noormees, ja on selle asja polest nisamma tark, kui temma isfagi; seäl woid sa ommast koormast lahti sada. Ja kui sul ennam himmo ei olle ärarikmisse linnna taggasi minna, (sedda nou ei kida minna sulle ka mitte,) siis woid sinna

*) Selle ärakeeldub teega ei sa ausa ello wisi koggoni mitte ärakeeldub, sest aus ello wiis eht wägga ja jummalakartlik ello peab õigest ussust sündima; agga kes arwab käsotäitmisse läbbi õnsaks sawab, kes wäljaspiddise waggadusse ja ausa ellowisiga rahhul on, ja arwab: pattust pöödmist ja uut sündimist polle ennam tarwis, se on ekitusse tee peäl, sest Kalat. 5, 4. seisab: Teie ollete Kristussest lahti sanud, kes teie käsõ läbbi tahhate õigest sada; teie ollete armust ärralan genud.

ommetigi omma naest ja lapsi ennese jure lasta tulla; seäl wäljaspiddise waggadusse linnas seiswad praego monningad ello maiad tühjäd, ja sa woid neist ühhe parraja hinna eest ennesele osta. Ka toidus on seäl hea, ja alwa hinna eest sada. Ja mis sinno ello seäl weel armsamaks teeb, on se, et ka sinno tublid naabred sind wõtward auustada.

Kristiinnimenne hakkas peagi sedda nou peaks arwama ja küsis: Kust te lähhab se ausa mehhe maia pole, kes sedda keik mo kätte murretseb?

Mailmatark. Kas sa nääd, kus se kõrge mäggi on, senna minne otsekõhhe ja esimenne maia, mis siit miänes mäe kalda peäl seisab, on temma maia. Seddamaid jättis Kristiinnimenne sedda teed mahha, mis kitsa wärrawa pole lähhab, ja hakkas Rässoõppetusse maia pole minnema, et temma seäl ni pea kui woimalik ommast raskest koormast woiks lahti sada. — Agga sedda liggemale temma mäe jure joudis, sedda kõrgem nättis se mäggi temmale ollewad. Kui temma wiimaks sest mäest hakkas ülesminnema Rässoõppetusse maia pole, siis rippusid ni hirmsad fured kaljo rüngad selle mäe kaldast üle tee, et mees ennam ei julgenud eddasi minna, sest ta kartis, et kaljud piddid temma peäle langema. Ikka raskemaks olli temmale nüüd ka se koorm selja peäl lainud, ka fured tulle legid tousfid seält mäest ja üks heäl hüdus;

Urranetud on iggaüks, kes ei ja kei-
fide sisse, mis on kirjutud kasso ra-
matusse, et ta sedda keif peab teg-
gema. (Kal. 3, 10.) Sest kohkus Kristi-
innimenne wägga ärra, ta hakkas nüüd surma
kartusse pärrast higgistama ja wärrisema ja
kabhetses wägga, et temma Mailmatarga nou-
andmise läbbi ennast sest õige ello teest last-
nud kõrwale pöördä. Ugga wata, sesamma
suure kurbdusse ja surma ahhastusse sees
näggi temma Ewangelisti ennese jure tulle-
wad ja häbbenes wägga tedda nähhes. Ewan-
gelist watas otsego wihhase ja ahwardaja näo-
ga Kristiinnimese peäle ja ütles temma was-
to: Mis sinna siin teed? Mikspärrast olled
sinna sedda ello teed ni pea mahha jätnud?
Wärristes seisis Kristiinnimenne temma ees
ja ei woinud selle peäle ei sannagi lausta.

Ewangelist ütles temma wasto: Kes
ussust õige on, se peab ellama; ja
kui kegi ärratagganeb, siis ei olle
minno hingel temmast melehead. (Ebr.
10, 38.) Sinna olled ärratagganend, — sin-
na olled keige kõrgema Jssanda armo-nou-
ärrapõlganud! — Selle peäle nikkutas Kis-
tiinnimenne ommad põlwed; õhkades ja tae-
wa pole wadates hüdus temma halleda heäle-
ga: Jssand olle mulle waese pattusele armo-
linne! — Ewangelist wöttis nüüd temma käest
kinni ja ütles ta wasto: Kes omma ekstitust
kabhetsedes ja wihkades, õiges uskus Jssan-
da jure tulleb ja temma käest armo pallub,

kül se leiab Temma käest pattude andeksand-
mist, ello ja õnnistust.

Need sannad andsid Kristiinnimesele jälle
uut ello ja wägge. Wärristes tousis temma
nüüd maast ülles ja Ewangelist õppetäsed
weel, ütledes: Sesinnane Mailmatark on üks
eksitaja. Temma on sind se tee peält, mis kitta
wärrawa pole sadab, ekstitanud seia kõrwale min-
nema, agga Jssand ütles: Minge sisse kit-
fast wärrawast, sest se wärraw on kit-
fas, ja se te on waewalinne, mis ello
sisse wiib, ja pissut on neid, kes sed-
da leidwad. (Matt. 7, 13. 14.) Temma on
sedda tarwillist risti ja waewa sulle wihhaks ja
hirmsaks teinud, mis sinna ommetigi suremaks
riffuseks pead arwama, kui keif warra Ma peäl;
(Ebr. 11, 25. 26.) sest se Au-Jssand ütles:
Kes minno jure tahhab tulla, se sal-
gago isseennast ärra, ja wötke omma
risti ennese peäle ja kãigo minno jär-
rel. Sest kes ial omma ello tahhab
hoida, se kautab sedda ärra; agga
kes ial omma ello ärrakautab minno
ja armoõppetusse pärrast, se hoiab
sedda. Kui kegi minno jure tulleb ja
ei wihka (se on: kes ei pea alwemaks kui
Mind) omma issa ja emma, ja naest ja
lapsi, ja wende ja õddesid, ja weel
peäleegi omma ello, se ei woi mitte
mo jünger olla. (Mark. 8, 34. 35. Luk.
14, 26. 27.) Ja wimaks on temma sind
ühhe tee peäle juhhatanud, mis sind ärraneeda

misse ja iggawesse surma sisse sadab; sest et kässo teggudest ükski lihha ei moiseteta temma ees õigeks; ja ni mitto kui kässo teggudest on, need on needmisse al; sest kirjotud on: Üranetud on iggaüks, kes ei ja keikide sisse, mis kirjotud on kässo ramatusse, et ta sedda keik peab teggema. (Rom. 3, 20. Kal. 3, 10.)

Kristiinnimenne ei julgenud esmalt mitte filmi ülestõsta; pärrast küsis temma kartlikko süddamega: Kas siis minnul ka weel lotust? Kas woib minno pat sada andeks antud? — Ewangelist wastas: Sinno pat on kül wägga suur, ja sinna olled kahewõrra nuhtlust teninud; sest sinna olled sedda ello teed mahhajättnud ja olled hakkanud ärrakeeldud teed käima. Siiski pead sinna weel patude andeksandmist leidma. Agga hoia ja ärra taggane nüüd ennast mitte, et sinna hukka ei sa omma tee peäl; sest Temma wiha süttib pea põllema. (Laul. 2, 12.)

Kui nüüd Kristiinnimesest se kindel nou olli nähha, et ta jälle kitsa wärrawa pole tahtis taggasi minna, siis hakkas Ewangelist Kristiinnimesse ümber kaela, andis temmale armastusega suud, ja rõõmsa näoga temma peäle wadates, õnnistas temma tedda. Ta hakkas nüüd kohhe kässo-needmisse tee peält kitsa wärrawa pole taggasi ruttama, ja et temma sellegiga sanna ei rätinud, kes temmale tee

peäl wasto tullid, siis joudis temma ka pea kitsa wärrawa ette. Sest sefennane wärrawep olle mitte kangel, agga pisut innimesi lähhawad otsekohhe selle peäle.

4. Peatük.

Keik mis Jsssa minnule annab, se tulleb minno jure, ja kes minno jure tulleb, tedda ei tahhama mitte wäljalükkada.

(Joan. 6, 37.)

Kitsa wärrawa peäle ollid need sannad kirjotud: Palluge, siis peab teile antama; otsege, siis peate teie leidma; kopputage, siis peab teile tahti tehtama. (Mat. 7, 7.) Kui Kristiinnimenne neid sai luggenud, siis kopputas ta mitto forda wärrawa külge ja ütles ommas süddames: Kas se au Jssand peaks mulle weel omma armo ust tahti teggema? Kas Ta peaks weel mind wastopanniat, mind pörge tulle wäärt pattust sisse lassma? — Oh kui Temma mulle waesele koormatud pattusele weel sedda suurt armo wõttab näidata, siis tahhan minna iggaweste Temma suurt hallastust kita! — Nüüd tuli wärrawa tagga se wärrawa-waht, üks au-wäärt mees, nimmega lõbbusmeel, sesamma hüdus: Kes seal on?

Kristiinnimenne wastas: Üks waene koormatud pattune! Minna tullen ärrarikmisseliinnast ja lähhan Stoni mäe pole, et ma

tullewa wiſha eest ſaakſin pöggeneda. Se te ſenna pole peab ſeſt kiſtaſt wärrawast läbbi minnema, ja ſellepärraſt paſſun minna, et ſa mulle lahti teed ja mind läbbi laſſed.

Löbbusmeel. „Wägga hea melega,“ ja temma teggi ſeddamaid wärrawa lahti ja kiſtus Kriſtiinnimeſt ſure ruttoga kätpiddi ſiſſe. Sedda teggi ta ſepärraſt, et piſſut maad wärrawa körwas on Sadana liinna-pea, ſeält laſſeb temma tullite nooltega nende peäle, keſ wärrawast tahtwad läbbi miinna, et temma neid weel enne woiks tappa, enne kui nemmad wärrawast läbbi joudwad ja temma rigiſt peäſewad.

Kriſtiinnimenne ütles: Rööm ja wärrifeminne täidab minno ſüddant, — ſedda ſuurt armo ei olle ma mitte teninud, ſeſt minna ollin jubba ütſford Iſſandast ärratagga-nenud. Eöeſt, Iſſand on wägga armolinne, ſeſt kui ma käſſoöppetusse mäe al ſeiſin ja jubba ſurma otaiſin tulleswad, ſiis läkkitas Lemma Ewangelisti mo jure, ja nüüd on mulle kölwatumale ello wärraw lahti tehtud. Se wärrawa-waht Löbbusmeel ütles: Jah, Iſſand on kül armolinne; keſ Lemma jure tulleb, ſedda ei taſſha Ta mitte wäljalükkada, (Joan. 6, 37.) olgo temma ka keige ſuremat patto teinud! — Agga nüüd annan minna ſulle ſedda nou, et ſa ſedda kiſtaſt teed käid, miſ ſinna ſiin enneſe ees nääd; ſeſamma te on ſeätud Prohwetide, Kriſtuſſe ja Lemma Apoſtliide läbbi.

Kriſtiinnimenne. Kas pöörwad ſelle

kiſta tee peält ka monningad arrud körwale, miſ teekäiat woikſid ekſitada?

Wärrawa-waht Löbbusmeel. Jah, äkkitſelt pöörwad allapole monningad tee-arrud körwale, agga need on körwerad ja laiad; agga ſinna minne otſe eddaſi ſedda ühte kiſtaſt teed, ſe on ſe öige.

Kriſtiinnimenne. Kas pean ma ſedda foorma weel kaua kandma? Wärrawa-waht Löbbusmeel waſtas temmale ſure armatuſſe-ga ja ütles: Kannata agga weel nattokeſſe, — pea tulleb ſa ühte paika, kuſ ſe foorm ilma ſinno abbita ſinnuſt ärrawoetaſſe. Agga enne kui ſe ſünnib, tulleb ſinna Selletaja maia jure, ſeſamma wöttab ſulle wägga kaſſid aſjo näidata ja ſelletada. — Tännoliſko ſüddamega jättis Kriſtiinnimenne ſedda head wärrawa-wahti Jummalaga ja läkſ omma teed otſekohhe eddaſi Selletaja maia pole.

5. Peatük.

Agga ſe Erööſtia, ſe pühha Waim, ſedda Minno Iſſa taſſhab läkkitada Minno nimmet, ſeſamma peab teid öppetama keik; ja teie mele tulletama keik, miſ Minna teile ollen ütelnud.

(Joan. 16, 26.)

Kui nüüd Kriſtiinnimenne Selletaja maia jure olli joudnud, ſiis tuli Selletaja armatuſſe-

sega temma wasto, wöttis tedda wägga söbralikkul ja armsal kombel wasto ja ilmutas temmale õiget usko ja Jummalala rigi sallajaid asjo. — Keige essite nättis temma ühhe pildi, mis seina külges naela otsas rippus. Sesamma pildi peäl olli üks tõssise näoga Jummalala sanna õppetaja nähha, selle pallest pais-tis otsego Jummalala armastus, temma silmad ollid taewa pole pöörnud, temma ulede peäl olli tõe sanna kirjutud, ommas käes piddas temma Piibli-ramato, mailm olli temma selja tagga, ja üks kuld kroon olli rippumas ülle temma pea. Kui Kristiinnimenne sedda nähha sai, siis küsis ta: Mis se pilt tähhendab? Selletaja wastas: Ni mitto eksitajat on Ma peäl ja ni mitto hinge sawad neist eksitud. Hoiat ennast nende libbedad sannade eest. Siin nääd sa pildi peäl malitud ühhe trui armoõppetuse tunnistaja, ühhe õppetaja, kes iggawesse ello semet külwab. Omma Issandat tenides, põlgab ta mailma ärra keige kurja himmudega; temmal on se kindel lotus, et Issand üllewel taewas aukroniga tedda wõt-tab ehhitada. Nisugguse tõssise Jummalala sanna tunnistaja juhhatamist wõtta ifka süddamest wasto, agga eksitajatte libbedad keelt põlga ärra, sest need saatwad sind hukatusse sisse. Pärast sedda satis Selletaja Kristiinnimest ühhe suure laia kambri sisse, mis täis tolmo olli, sest et se weel ial ei olnud pühhitud, ja kutsus ühhe mehhe senna ja andis temmale käske, sedda puhtaks pühkida. Kui mees

kambrit hakkas pühkima, siis toustis ni paks tolmu maast laeni ülles, et piddi Kristiinnimest pea ärra lämmatama. Nüüd käsks Selletaja üht neitsit wet sisse tua ja pörrandat weega kasta; ja ni pea kui sedda olli tehtud, panni wessi suurt tolmo kinni, ja sedda kambrit wois nüüd heästi pühkida ja puhtaks tehha.

Kristiinnimenne küsis: Mis se luggu tähhendab?

Selletaja wastas: Se kambri tähhendab innimesse süddant, mis weel armoõppetuse läbbi ei olle pühhitsetud. Se tolmu on se pärris pat, se seestpiddine ärrarikminne, mis innimest rojafeks teeb ja ärra kautab. Ses kes essite hakkas pühkima, on kässoõppetus, teine kes wet tõi ja sedda pörrandat nisutas, se on Ewangelium ehk armoõppetus. Nenda kui essimesse pühkimisse läbbi paks tolmu agga maast laeni hakkas üllestousma, et kambri ei woinud sest puhtaks sada, nenda teeb ka kässofanna, sest sesamma ei puhhasta mitte süddant pattust, waid teeb patto ellawaks ja wäggewaks. (Rom. 7, 9.) Käsk sadab kül patto tundmist, agga ei anna mitte wägge, patto ärrawoita ja kautada. — Agga otse kui se neitsit sedda kambrit essite weega märjaks teggi, ja pärast sedda pühkis, nenda woib ka üksnes siis südda patto wallitussest lahti ja pühhitsetud sada, kui Ewangelium ehk armoõppetus süddamesse tulleb ja kässo ärraneedmist waigistab. Südda saab siis usko läbbi puhtaks tehtud ja aukunningas woib siis seäl

sees ello-asfet tehha. (Joan. 15, 3. Ap. Tegg. 15, 9. Rom. 1, 16.)

Pärrast sedda wiis Selletaja Kristinnimest ühhe teise tuppä, kus kaks last ollid. Ühhe nimmi olli Himmo, teise nimme olli Kannatus. Himmo olli wägga kannatamatta, rahhota ja nurriseja, agga Kannatus olli wägga rahholinne ja löbbus. Nendesinnaste laste kaswataja olli mollematte lastele kallid annid tootanud, mis nemmad teise aasta hakkatuses piddid kätte sama. Himmo ei tahtnud mitte andide peäle odata, waid tahtis neid seddamaid kätte sada; agga Kannatus otis neid römoga. Kui nüüd Kristinnimenne laste peäle watis, tulli üks mees sisse, ja tõi Himmo mule hulk kallid asjo. Himmo sirutas sure ruttoga kät nende järrele wälja ja naeris omma selfimeest, et temma weel ühtegi ei saand. Agga lühhikesse aia pärrast kaddusid keik need asjad ärra. Kristinnimenne küsis jälle: Mis se luggu tähhendab? Selletaja wastas: Oise kui Himmo tulleva aia asjo ei tahha odata, nenda tewad ka mailma lapsed. Kui nemmad tulleva ello õnnistusfest suurt luggu ei pea, siis pallu sinna ennesele õiget tarkust, õiget usko ja kannatust ja ota rõõmsa ja kindla melega Jummalaga näggematta armoandid, sest nähtawad asjad on aialikkud, agga näggematta asjad on iggawesfed. (2 Kor. 4, 18.)

Pärrast sedda wiis Selletaja Kristinnimest weel ühhe teise tuppä, kus müri kõrwas tulle asfeme peäl tulli põlles; sedda tuld tahtis üks

musta näoga mees weega kustutada, agga se tõi ei läinud temmale mitte korda, sest tulli hakkas aega möda ikka wallusaminne põllema.

Kristinnimenne küsis: Mis se tähhendab?

Selletaja ütles: Se tulli tähhendab Jssanda armo tööd innimesse süddames, mis kurri waenlane kül püab ärra kustutada ja kautada; agga kust se tulleb, et temma nou ja joud ei hakka peäle, sedda tahhan ma sulle nüüd näidata. Nende sannadega wiis Selletaja Kristinnimest sesamma müri tahha, seäl näggi ta ühhe armsa ja walge näoga mehhe seiswad, kes ilma wahheta, agga siiski salla-ja, ölli tulle sisse wallas.

Kristinnimenne. Mis se tähhendab?

Selletaja. Se tähhendab Kristust, kes ühte puhko omma armo ölliga usko ja waimo-ello üllespeab, keige kurrati nou ja ette-wõtmisse wasto. Agga et sinna olled tedda näinud salla-ja müri tagga seiswad ja seält näggematta kombel ölli tulle sisse wallawad, se tähhendab esiteks, et Lemma armo tööd innimesse süddames ükski ei woi nähha egga moista. Sest tulleb, et saggedaste usklikkud hinged Jummalaga sanna kuulmisse juures, palweteggemisse ja waimolikko woitlemisse sees suurt ussojulgust ja ni õnnist jummalikko rahho süddames tunda sawad, et nemmad sedda ei woi üllesrätida, egga ärramoista. (Wil. 4, 7. Rom. 8, 26.) Teiseks tähhendab se luggu, et usklikkud wahhest kiusatuse

aial ennast arwawad Onnisteggiaft mahha jä-
tud ollewad, ja ommetigi seisab Temma näg-
gematta wisil nende liggi ja aitab neid eddasi.

Sit wiis Selletaja Kristiinnimest ühhe sure
ja armsa laggeda Ma kohta, kus üks wägga
suur kunninglik au-kodda seisis; selle kunning-
likko au-koia harja peäl nähti nori mehhi ja
neitsisi kuld riettega eddasi ja taggasi käiwad.
Sesinnatse koia ette olli suur hulk innimesi
koko tulnud; need pannid kül sedda kunning-
likko koia au immeks, agga ei julgenud mitte
sisse miinna, sest se kunninglikko au koia ukse
ees seisis wäe hulk, sõariistadega ehhitud, ja
ahwardas iggaühte mahha lüa, kes julgeks
ukse liggi astuda. Agga wärrawa kõrwas is-
tus üks mees laua tagga, nende nimmed ül-
leskirjotamas, kes woiteldest sest wäe hulgast
tahtsid läbbi tungida, ja kunninglikko au koia
uksest sisse miinna. Hulk aega läks möda, ja
weel ei julgenud ei ükski neist, kes seäl sei-
sid, koia liggi tulla. Wimaks tuli sure rut-
toga üks sõariistadega ehhitud wahwa mees
kirjotaja jure ja ütles temmale: Panne nüüd
minno nimmi ülles. Siis panni temma raud-
kübbara pähhä, tombas omma modga wälja,
läks julgeste se wäe hulga peäle ja raius üh-
he ja teise pole ja hawas neid, kes temma
wasto hakkasid. Ja et ta kül isse ka monda
hawa sai, siiski ei holineud temma sest, waid
raius ifka wäggewaminne omma waenlaste
peäle, ja nenda kibbedaste woiteldest, tungis
ta wimaks sest wäe hulgast läbbi. Agga kui

ta kunninglikko koia ukse ette olli joudnud,
wata siis kuuldi ühe armast laulo-heält kun-
ninglikko koia seest ja harja peält, se ütles:

Tulle sisse, astu seia,
Taewa rigi au or leida!
Löppend on so wõitleminne,
Hakkab nüüd so õiskaminne,
Rõõm ja rahho iggawenne.
Mis sa otsind, sedda leia,
Tulle sisse, astu seia!

Temma läks nüüd sisse, ja seddamaid sai
temma kuld riettega ehhitud.

Kristiinnimenne hüdus rõõmsa heäleaga
ja ütles: Kül ma sedda tähhendamisse sanna
moistan! lasse mind agga nüüd eddasi miinna!

Selletaja ütles: Ma tahhan sinnule weel
ennam näidata. Ja temma wiis tedda ühhe
pimmeda wangi hone sisse, seäl olli üks inni-
menne maas istumas, jallad raudas, ja südda
wägga kurb. Omma filmi mahha lües ja käed
risti pannes, õhtas temma ni raskeste, naggo
tahhaks ta südda lõhkeda.

Kristiinnimenne. Mis se halle luggu
tähhendab?

Selletaja. Rüsfi isse selle mehhe käest,
kes temma on.

Kristiinnimenne ütles nüüd selle Wan-
gi wasto: Kes sinna illed?

Wang. Minna ollen se, mis minna enne
mitte ei olle olnud.

Kristiinnimenne. Mis sinna siis enne
ollid?

Wang. Minna olin ennese ja teiste me-
lest wisipärraline ja armas Kristusse tunnis-
taja; ma arwasin ennast kõlbawa kül ollewad
taewa liinale, ja se mõtte teggi minno südda-
mele suurt rõmo.

Ristiinnimenne. Ja mis sul siis nüüd
on?

Wang. Mul ep olle rahho egga rõmo.
Minna ollen ni wägga rahhoto ja rõmoto ja
ilma lotusfeta kui se, kes pimmedas wangi ho-
nes kinni on. Kartus, ahhastus ja meleärra-
heitminne waewawad ja pinawad mind ühte-
pühko, ja peawad mind ni kõwwaste kinni, kui
se wangi hone ja need raud ahhelad. Oh min-
na waene, minna õnneto, minna ei woi enam
lahti sada, oh minna ei woi enam peäfeda!

Ristiinnimenne. Ütle, kuidas sinna se
wangi põlwe sisse olled juhtunud?

Wang. Minna jätsin mahha walwamist
ja palweteggemist; — minna jätsin mahha,
patto himmude wasto woitelda; minna teggin
patto Jummalat sanna walgust ja Jummalat
armo tundes; minna ollen pühha Waimo kur-
wastanud, ja Temma on minnust lahkunud;
minna ollen kurratit katsunud, ja temma on
minno jure tulnud; minna ollen Jummalat
wihhastanud, ja Temma on mind mahhajät-
nud; — minno südda on kowwaks lainud ja
minna ei leia se surma tõbbe pärrast ühtegi
wägge, omma meelt diete parrandada.

Ristiinnimenne põris nüüd silmad Sel-
letaja pole ja küsis temmalt: Kas sesuggu

õnnetuma hingele ühtegi lotust enam ei olle,
sest hirmsast häddast ärrapeäfeda? Selle-
taja wastas: Küssi sedda temma ennese käest.

Ristiinnimenne põris nüüd jälle selle
wangi pole ja küsis temmalt: Kas sinna siis
sesinnatse mele-ärraheitmisse ja wangi honesse
pead iggaweste jäma? Kas sinnul siis enam
ühtegi lotust ei olle, sestisammast lahti sada?

Wang. Ei sedda lotust ep olle minnul
mitte!

Ristiinnimenne. Miks pärrast mitte?
Kas Jummalat, se kõige kõrgema Poeg ei olle
armolinne?

Wang. Jummalat ainus Poeg on kül ar-
molinne, agga minna ollen Sedda ueste risti
lõnud ja Temma õigust põlganud, minna ol-
len Temma werd rojafeks pannud ja ollen ar-
mo Waimo teotanud. Minna ollen keik ar-
mo tootused rõhaks teinud, ja nüüd ei jä
mulle mitte muud enam, kui „üks hirmus
kohoto ja tullise wihha ootminne, mis mind
wastopannijat peab ärrasõma.“ (Ebr. 6, 4,
5. 6. p. 10, 26 — 29.) Radduwatte patto
himmude pärrast ollen ma omma õnnisteggiat
ärrasõrganud ja nüüd närrib minno waimo se
us, mis ei surre; nüüd põlleb minno südda-
mes se tulli, mis ei kustu.

Ristiinnimenne. Kas sa ei woi weel-
gi uskus Issanda pole pöördä ja omma meelt
parrandada?

Wang. Surma tund hakkab mulle pea
kätte jõudma; nõdrus saab mo peäle woimust;

minno moistus ei anna mulle ennam mitte selgeste mõttelda, keif hakkab mo ümberringi otsego tummedaks minnema, minna ei sa ennam diete palwet tehha, egga uskuda ja weel wähhäm omma süddant Kristusse näo järrele uendada; ning pea, oh pea wiakse mind Zum-mala kofto ette! — Selletaja ütles nüüd Kristiinnimesse wasto: Arra unnusta sedda talgi mitte arra, mis sinna siin olled näinud; selle õnnetuma wangi hirmus hädda maenitsego find lõpmatta!

Kristiinnimenne. Jah, se on kül se keige hirmsam hädda. Zummal aitago mind walwada, ja palluda ja andto mulle wägge, patto himmud arrasalgada! — Kas ma woin nüüd omma teed eddasi miinna?

Selletaja. Weel ühte asja tahhan ma sulle näidata, siis woid sa omma teed eddasi miinna. — Nende sannadega wiis Selletaja Kristiinnimest ühte tuppä, kus üks mees wodist touis ja wärristes hakkas ridesse pannema.

Kristiinnimenne. Miks pärrast wärris-
seb se mees ni wägga?

Selletaja kästis sedda meest, et ta pididi üllesrätima, mikspärrast temma ni wägga wärris-
seb, ja se mees ütles: Minna ollen üht hirmust und näinud. Taewas läks ni mustaks ja pimmedaks kui õ, siis sündis ni hirmus suur pitse mürristaminne ja walgolõminne, mis kül enne ep olle kuulnud. Tuul aias pilwed wägga rutto eddasi. Äkkiste hüdus passuna heäl taewast, ja pilwedes näitis ennast Isand

ja Zemma ümberringi seisid taewa sõa-wäe-
hulgad hiilgawatte ehtedega, ja keif se taewas olli täis tuld, ja üks wägga kange heäl hüdus: Tõuske ülles, teie surnud, ja tulge kohto ette! — Silmapilkmel lõhkusid kaljud lõhki, hauad läksid lahti ja surnud touisid hauast ülles. Mõningatte palledest olli üpris suur rõõm nähha, ja nemmad watasid ülles taewa pole; teiste palledest olli suur häbbi ja ahhastus tunda, ja need watasid mahha Ma pole. Siis teggi Isand, kes pilwede peäl istus, ühhe ramato lahti ja kästis keif innimesest ennese ette tulla. Se suur wiimne kohhus sai petud, ja sure heäleaga hüdus Isand omma inglide wasto: „Kõgguge keif umrohto ja hagganad kokko, ja heitke neid tulle järwe!“ ja seddamaid läks se suur süggawus, kel ep olle pohja, minno jalge ees lahti, ja suits ja tulle säed touisid hirmsa kärre- ja mürrinaga seält ülles. Ja ta hüdus Isand: „Keif nisso kõgguge mo aita,“ — ja inglid kandsid ni mitto hinge ülles pilwesest Isanda jure, agga mind jätsid nemmad mah-
ha. Ma tahtsin warjule miinna Isanda palle eest, agga Isand watas ühtepuhko ja üfsi-
filmi minno peäle, keif mo pattud tullid mo mele ja waewasid mind, mo süddame tunnis-
tus moistis mind hukka ja täitls mind hirmsa ahhastussega. Nenda ärkasin minna nüüd ülles ommast unnest ja weel wärrisen minna sest ehmatusest.

Et Kristiinnimenne se ford kül jo olli nähha sanud, siis küstis Selletaja temmast weel:

Oled sa sedda keik ka diete tähhele pannud?
 Kristiinnimenne vastas: Jah ollen, ja se täidab
 mo süddant kartusse ja lotusfega! Selletaja
 ütles: se on hea, katsu siis neid õppetussi die-
 te omma meles ja süddames piddada, et need
 sind kui astlad eddasi aiawad ello tee peäl.

Kristiinnimenne jättis nüüd Selletajat tän-
 nolikko süddamega Jummalaga, ja Selletaja
 õnnistas tedda ja ütles: Se Trööstia, se
 pühha Waim, olgo iggal aial sinnoga ja sa-
 ko sind sedda teed möda, mis taewa liina
 wiib. Kristiinnimenne hakkas nüüd omma
 teed eddasi minnema ja laulis nenda:

Oh pühha Waim nüüd tulle sa,
 Ja õiget teed mul juhjata,
 Oh tulle rõmustaja!
 Mind Jesust tundma õppeta,
 Et patto koormast pääseks ma,
 Mul õiget usko anna.
 Joua, Noua
 Ennesele Süddant, mele,
 Et siin lodan,
 Sinno rõmustamist otan!

6. Peatük.

Rässo ots on Kristus, õigusseks ig-
 gauhhele kes ussub.

(Rom. 10, 4.)

Siit sadik olli se kitsas te mollemilt poolt
 õnnistusse müridest warjatud. (Jes. 26, 1.)

Siiski ei woinud Kristiinnimenne mitte ilma
 waewata eddasi minna, sest et koorm alles
 weel temma seljas olli. Kui temma nenda
 waewatud ja koormatud tüf maad sai eddasi
 ruttanud, wata siis joudis ta ühhe mäe peäle,
 seäl seisjis üks rist ja risti liggi olli üks haud
 nähha. Kui nüüd Kristiinnimenne se risti
 jure tulli ja felle peäle uskus ülles watas,
 siis langes koorm temma seljast mah-
 ha. Suur rahho ja õnnistus täitis nüüd
 Kristiinnimesse süddant, — rõõmsa heäleaga
 hüdus ta: Temma on minnule rahho annud
 omma kannatamise läbbi, ja ello omma sur-
 ma läbbi! (Jes. 53.) Kristiinnimenne panni
 sedda taewalist rahho wägga immeks, mis
 nüüd temma süddamesse olli tulnud, — rist
 seisjis temmal nüüd allati süddames ja meles,
 ning tänno- ja armastusse-pisarad jooksid
 temma palle möda mahha. (Sak. 12, 10.)
 Temma läks nüüd ilmaräkimatta rõmo- ja
 õnnistusse tundmissfega omma teed eddasi ja
 laulis sedda laulo:

1. Ei prugi ennam omma süüd
 Kui rasket koormat kanda nüüd,
 Käl temma kawa waewas mind:
 Se werre hind
 Mo lunnastusseks päästis mind.
2. Ma surren tänna pattule,
 Ja ellan üksi sinnule,
 So surm on ello teinud,
 Ja kinkinud,
 Ja taewa ukse awwanud.

3. Oh Jeesus Kristus, armwita,
Et woiksin hästi woitelda,
So waimoga mind' finnica, —
Et minna ka
Woin so aukroni pärtida.
4. Siis tahhan minna iggawest
Sind pärrast sedda woitlemist
Seäl keigest jauust tännada,
Ja lõpmatta
So au ka taewas kuluta.

7. Peatük.

Woitelge, et teie woiksite kitsast
wärrawast sisse miina; sest pal-
jo, ütlen minna teile, püüdwad
sisse miina, ja ei woi mitte.

(Luk. 13, 24.)

Kui Kristiinnimenne nenda omma teed ed-
dasi läks, tulli temma ühhe orgo; seäl näggi
ta kolm meest raskeste maggawad, ja neil ol-
lid rauad jalges. Ühhe nimmi olli Holetu,
teine olli Laišk, ja kolmanda nimmi Issi-
ennast-täis. Kristiinnimenne astus nende
jure ja hüdis sure heälega: Tousse ülles! teie
ollete nende sarnatsed, „kes kange tule aial
kest merre peäl, ehk pelepu ladwas magga-
wad.“ (Opp. Sann. 23, 34.) Tousse ül-
les! „sest teie waenlane, kurrat, käib ümber
kui mõtraja loukoer, ja otsib, sedda temma

woiks ärraneelda.“ (1 Petr. 5, 8.) Sepär-
rastousse ülles ja ruttage siit ärra.

Nende sannade peäle teggid mehhed om-
mad unnised silmad lahti, ja Holetu ütles:
Minna ei nä ühtegi hädda! Laišk ütles:
Lasse, ma hingon weel nattoke aega! ja Issi-
ennast-täis räkis uhkussega nenda: Ig-
gauks peab isseennese eest murret kandma;
mis sinnul meitega asja? küllab meie meh-
hed korda same! Ja nenda uinusid nemmad
jälle maggama. Agga Kristiinnimenne olli
kurb selle hirmsa holetusse pärrast, ja läks
omma teed eddasi.

Siis näggi temma faks meest, need astu-
sid pahhemalt polelt üle müri ja tullid temma
jure. Ühhe nimmi olli Wäljastpiddi-wag-
ga, teise nimmi Sallalik. Kristiinnimenne
küssis neilt ja ütles: Kust teie tullete, ja kuh-
ho teie lähhäte? Nemmad wastasid: Meie
olleme Ellokõrgusse maal sündinud ja läh-
háme nüüd kitusse ja au-püüdmisse pärrast
Sioni mäele.

Kristiinnimenne. Mikspärrast teie ep
olle kitsast wärrawast läbbi tulnud? Kas polle
Issanda käst ja fanna se: „Kes ei lähhä uk-
sest sisse, waid astub maiast sisse, se on war-
ras ja rõwel.“ (Joan. 10, 1.)

Nemmad wastasid: Keif meie Ma-rahwas
arwawad sedda teed, mis kitsast wärrawast
läbbi käib, wägga kõwweraks ja pittaks, ja
sepärrast wöttame meie keif sedda lähhemat
teed käia — siit üle müri.

Ristiinnimenne. Kui teie nenda Issanda kässo wasto tete, kas teie siis ei kardata Lemma kättemaksmissse wiha.

Nemmad wastasid: Polle sul tarwis, selle pärrast karta! Meie teme nenda omma wannematte wiisi järrel, ja meie woime sedda mitte tunnistussega finnitada, et jubba ennam tuhhat aastat meie Ma rahwas sedda teed on käinud.

Ristiinnimenne. Kas teie siis ka kofuto päwal nisugguse tühja wabbandamisssega arwate pääsewad? Kas siis wanna wiis on ikka hea wiis?

Nemmad wastasid: Nisuggune wanna wiis, mis jo ennam kui tuhhat aastat on õppitud, kül se saab kofotomoihtjast heaks kiderud. Eega polle ka sest süüd, kust kaudo ja mil kombel Sioni tee peäle tullakse; kui agga sedda teed saab käidud. Sinna olled kitsast wärawast läbbi tulnud, meie olleme ülle müri astunud; keif olleme ühhe tee peäl. Rust siis sinna luggu parrem meitest?

Ristiinnimenne. Se wahhe minna ja teie wahhel on kül wägga suur; sest minna käin Issanda sanna ja õppetust möda, agga teie käite omma ennese süddame nou ja mõtete järrel. Jubba nüüd nimmetab Issand teid wargaks; kuidas siis tee lõppetamissse teid peab truiks arwatama? Ilma juhhatamata ollete teie sedda teed hakkunud käima; ilma Lemma armota kaub se jälle teie käest ärra. Sallalik. Sinna surustad wägga om-

ma waggadusse peäle, agga ärra mõtle ommetigi, et sinna parrem kässo sanna järrele teed, kui meie. Ei mu hea polest ep olle sa kül mitte meitest rikkam, kui ehk wahhest se ue walge kue polest, mis sinnule wiist, otsego sandile, armo pärrast on kinkitud, allastusse häbbi katteks.

Ristiinnimenne. Muidogi on se minnule allastusse häbbi katteks antud, sest enne sedda ep olnud mul muud, kui monningad rojased hilbud; agga nüüd on Issand mulle omma sure hallastusse pärrast omma õigusse kibe kinkinud, mis minno tee peäl, nago iggawesse armo pant Lemmast, mulle sureks rõmuks on.

Nende sannade jures hakkasid need kaks meest waljuste ja häbbematta wiisil tedda naerma, agga temma jäi wait ja läks nendega ühhes emale.

Ristiinnimenne, Wäljastpidi-wagga ja Sallalik joudsid nüüd waewa mäe jure. Seäl waewa-mäe al ollid kolm tee-arrud; se kitsaste hakkas otsekohhe ja äkkist mägge möda üllesminnema ja näitis teekäiatelle wägga raske ollewad. Agga kohhe teiste tee-arrudest läks üks te parremat poolt mägge, selle nimmi olli hädda-te; teine läks pahhemat poolt ja olli se hukkatusse-te; ja need mollemad kõrwa-teed ollid hakkatusses paljo hõlpsamad käia. Ristiinninesel olli kindel nou, se otse ja kitsa tee peäl mäest üllesminna. Lemma jõi esite õnnistusse kaewust, mis mäe

al olli, ja siis läks temma wiwimatta sedda
kitsast ja äkkist teed otsekohhe mägge möda ül-
les, need sannad lauldes:

1. Äkkilinne waewa-mäggi,
Zulgus olgo sel ja wäggi,
Kes siit ülles himmustab!
Olgo kül! ma astun peäle,
Lähhan uskus ülles mäele,
Sest et Waim mind kinnitab.
2. Ei ma karda waewa, hädda;
Sest siit iggatses mo südda
Senna, kus mo Jesand on.
Oh mo südda, ülles joua!
Arra tee peäl rahho noua,
Rahho paigad emal on.
3. Parrem on se waew ja hädda,
Mis on kitsa tee peäl nähha,
Sest ta lõppeb õnnega;
Lata tee peäl esmalt kerge,
Agga keige lusti jarge
Lõppeb hukatussega.

Wäljastpiddi-wagga ja Sallalik ei julgend
mitte Kristiinnimessega eddasi miäna, waid
iggauks wallises ennesele hõlpsamat teed, ja
mollemad arwasid, Kristiinnimessega teist poolt
mägge jälle kokko sawad. Wäljastpiddi-wagga
wõttis parremat kät hädda tee peäl käia;
agga se te wiis tedda aega möda ühhe ilma-
otsata sure ja pakso metsa sisse, kus ta ärra-
eksis ja ärra kaddus, et tedda ialgi enam
ei nähti. — Sallalik hakkas hukatusse

teed möda eddasi minnema; agga pea juhtus
temma pimmeda orgude sisse, kus süggawad
augud olliid. Seal kormistas temma ja kuf-
kus ühhe wägga süggawa auko, kust seest ta
ennam ei saand üllestousta egga ialgi wälja
tulla. Nenda lõppesid mollemad.

Agga Kristiinnimenne tundis ommas süd-
dames rahho ja rõmo, ja sepärrast wottis ta
esimalt jookstes omma teed ülles miäna. Ag-
ga pea wäsis ta ja kõndis pitkaliste, ja piddi
wimaks romades üllespole minnema, ni äkki-
linni olli se mäggi. Sepärrast sai ta wägga
rõõmsaks, kui kes waewa-mägge ühte lusthone
leidis, mis wäsinud teekäiattele hingamisse
ja jahhutamisse paigaks olli seätud. Temma
läks senna sisse, istus mahha, ja wata! uh-
kusse mõtted toufid temma süddames ta wah-
wa teekäimisse pärrast, kunnit temma uinus
maggama. Zubba pääw olli loja lainud, kui
üks mees tedda üllesärratas ja temma wasto
ütles: „Minne sippelka juwe, sinna laisk! wata
temma wisid ja sa targaks!“ (Opp. Sann.
6, 6.) Temma kargas nüüd häbbiga ülles,
ruttas lusthonest wälja ja läks kermeste om-
ma teed eddasi.

Kristiinnimenne ep olnud weel kuigi kau-
gele sanud, siis tullid kaks meest täis abhas-
tust temma wasto, need olliid Kartlik ja Ust-
matta. „Mikspärrast ruttate teie taggasi?“
ütles Kristiinnimenne nende wasto.

Kartlik kostis: Sedda enam meie kitsa
tee peäl eddasi lähhame, sedda enam waewa

ja hädda same tunda. Jah, ütles Ustmatka,
otse meie ees tee äres seisid kaks suurt lou-
foera; küllab need olleksid meid wisist löhki
kiskunud, kui olleksime weel emale lainud. —
Zeie pannete mind kohkuma, hüdise Kristiin-
nimenne nende wasto; oh kuhho pole pean
ma pöörma? Lähhan ma ärrarikmisse liinna
taggasi, siis pean ma tõest hukka sama; agga
jouan ma taewa liinna, siis on iggawenne rah-
ho ja rõõm mo pärrisossa. Mo tagga ei olle
muud, kui iggawenne surm ja hukatus; min-
no ees on kül surma hirno, tee waewa ja
keikfuggu wõitlemist, — agga se ürrikesse wae-
wa ja wõitlemisse järrele antakse mulle igga-
west ello, õnnistust ja au. Sepärrast tahhan
ommetigi julgeste eddasi miina.

Agga nüüd tulli Kristiinnimesse meie se
raske patto unni ja maggaminne seäl lustho-
nes. Sepärrast langes temma, enne kui ta
emale läks, põlwele mahha, ja pallus keigest
süddamest Jummalat, et temmale sedda patto
und andeks annaks, tedda wahwaks ja wapraks
teeks, tedda keige kurja ja kahjo eest kaitseks,
keige kaksipiddi-mõitlemisse ja tühja kartusse
eest hoiaks ja tedda kinnitaks, sedda õiget teed
heästi käia ja rõmoga lõppetada. — Kui ta
sedda palwet olli teinud, tundis ta rahho ja
usfo-julgust ommas süddames, ja läks nüüd
kindla lotussega Jesanda armo ja abbi peäle
sedda kitsast teed eddasi ja laulis sedda laulo:

Mo hing, oh rõõmsast lida
Nüüd omma helde Jummal!

Mis head sull wõtnud näita,
Mo südda ärra unnusta!

So pattud andeks annab,

So wigga parrandab,

Sind ommas sülles kannab,

So hädda wähhendab;

Sind heaga rohkest täidab

Ning ueks lomaks teeb;

Kül omma õigust näitab,

Et hädda mahhajaab.

Au, kitus Jesal' argo,

Sull' Potal', pühhal Waimul' ka!

Keik meie kassuks tulgo,

Mis sinna wõtnud toota,

Et meie sinnult abbi

Siin julgest lodame,

Ei meile tulle häbbi,

Kui armo otame.

Mei' südda, meel ning mõtte

Sind noudko kindlaste!

Amen! kül same kätte,

Mis ial pallume.

S. Peatük.

Mailmas on teil abhastus; agga
olge julged, Minna ollen ma-
ilma ärrawõitnud.

(Joan. 16, 33. Ee ka Joan. 14, 27.)

Kui Kristiinnimenne sedda laulo sai lõppe-
tanud ja tüf maad eddasi pole joudnud, näggi

ta parremat kät teed ühhe maia seiswad ja hakkas senna pole ruttama, et ta wahhest seal omala leiaks. Agga wärrawa-wahhi hone liggi näggi ta kaks loufoera tee äres seiswad; ta jäi kartusse pärrast seisma ja tahtis taggasi minna. Sedda näggi wärrawa-waht, nimmega Walwaja, ja hüdis Kristiinnimese wasto: Olled sinna nenda nödrausfolinne ja karlik? Arra kardda mitte loufoere! nemmad on ahhelattes finni, ja neid on teekäiate usofatsumisfeks seia pandud. Hoiat agga kess teed, siis ei sa nemmad ühtegi pahha sulle tehha.

Wäristes läks Kristiinnimenne nüüd eddasi ja hoidis, ühtepuhko kess teed; kül loufoerad mõirasid ja kargasid, agga ei sanud tedda kätte, egga teinud temmale middagi kurja. Kui ta nenda Walwaja ukse ette joudis, küsis temma: Mis maia se on? Kas woin seia omaiafs jada?

Walwaja. Sedda maia on Sioni mäe Issand teekäiatele hingamisse kohhaks ja kindlaks warjo paigaks üllesehitanud. Agga ütles, kust tulled sinna, ja kuhho sa lähhad?

Kristiinnimenne. Minna tullen ärrarimisse liinast ja lähhan Sioni mäe pole; agga et pääw nüüd jubba loja lainud, siis sowisin, siin omala piddada.

Walwaja. Kuidas so nimmi on?

Kristiinnimenne. Nüüd on mo nimmi Kristiinnimenne, agga enne sedda teekäimist olli ta: Zummalakartmatta.

Walwaja. Agga miks sa ni hilja tulled? Wata, ta on jubba pimmedaks läind!

Kristiinnimenne. Ma ollefsin kül eneminne seia joudnud, kui ma mitte seal lusthones ep ollefs maggama jänud.

Walwaja. Ma tahhan ühhe neist maia neitsidest huda, kül se sind keige perrega tutwaks teeb, kui ta sinno kõnnege rahhul on. — Temma löi nüüd kella, ja seddamaid tullit Etwewataja, üks armas neitsid, ukse ette ja küsis: Mikspärrast kella lödi? Wärrawa-waht Walwaja kostis: Siin on üks mees, kes ärrarimisse liinast tulleb ja Sioni mäe pole lähhad; agga et ta wäsfind on, ja õ jubba kätte jouab, siis sowib ta seia omaiafs jada.

Nüüd hakkas Kristiinnimenne isse omma usja Etwewatajale üllesräkima, ja wastas keldide küsimiste peäle ni täieste, et Etwewataja temmale rõmoga lubba andis, sisse tulla. Se wahhe tullid ka teised maialised wälja, terretasid tedda ja ütlesid: Tulle sisse, sa Issanda õnnistud! Siis kummardas temma ja läks nende jure. Maia sees olli keik wägga Kristiinnimesse mele pärrast; ja et need sõbrad temma käest weel laiemalt tahtsid teada sada, mis temmale teekäimises juhtunud, siis räkis ta neile ni heästi omma ekstusse ülles, kui keik sedda armo ja heldust, mis Zummal temmale üllesnäitnud.

Kui Kristiinnimenne omma kõnnet sai lõpetanud, siis küsis tedda üks neist maia neitsidest, nimmega Tark, ja ütles: Kas sa mõt-

led weel monni kord omma sündimise Ma peäle taggasi? Kristiinnimenne wastas: Jah, mötlen kül, agga häbbi ja kurbdussega; sest kui mul weel himmo olleks selle Ma järrele, kust ma ärratulnud, siis olleksin ammogi jubba taggasi pöörnud; agga nüüd iggatsen minna parrema, se on, taewase Ma järrele. (Ebr. 11, 15. 16.)

Earl. Kas sa ei kaäna nüüdki weel monda asja ennesega, mis sul ennemuiste ommal maal armas olli?

Kristiinnimenne. Kül ikka, agga hopis minno tahtmisse wasto. Nenda tousewad saggedaste mo sees sallajad lihhalikkud mötled, mis minno maal keikidel innimestel armsad on. Agga nüüd tewad mulle kurbdust ja wallo; mo meel seisab nende wasto, ma himmustan wägga, keikidest lihha himmudest ja mötledest lahti sada; „agga ma leian ennesest patto käske, kui ma tahhan head tehha, et se kurri himmo mo jures on.“ (Rom. 7, 21.)

Earl. Kas sa ei tunne wahhest, et sa neid pahha asjo olled nago hopis ärrawoitnud ja neist lahti sanud?

Kristiinnimenne. Jah, agga arwaste; ja se on siis üks kallis aeg, üks rahho ja rõmo aeg.

Earl. Wata, se rahho aeg, se hea ja rõmus süddame luggu tulleb ikka siis, kui sa omma Issanda ristil surma peäle mötled, kui sa waimus se õlgusse tue peäle watad, mis

Temma omma kannatamise läbbi sulle on teenud ja armust sulle kinkinud, ja kui so mele tulleb ja so süddamese seisma jääb pühha Waimo tunnistus: et sa Jumala laps olled ja Temma iggawesse aurigi pärria. Sepärrast, armas Kristiinnimenne, kui tahhad lihha kiusatamisest lahti sada, siis wata agga üks filmi Sioni mäe pole ja kippu keige jouuga senna ja mötle agga selle peäle, mis sa seal nähha ja maitsta saad.

Kristiinnimenne. Jah, seal lodan ma sedda nähha, kes olli surnud, ja kes nüüd elab iggaweste iggaweseks aiaks; seal lodan keigest sest päästetud sada, mis mind nüüd weel kiusab ja waewab; seal ep olle ennam wallo agga surma; seal saan ma keige parrema ja armsama waimude seltsis ellama. Agga ülle keikide iggatsen minna Issanda jures olla; sest minna armastan Tedda, et ta mind päästnud minno koormast. Saggedaste ollen wässind, süddame többe kandes; agga sedda suremaks ja kängemaks lähhäb mo himmo, nende seltsi sada, kes ilma lõpmatta laulwad: Pühha! pühha! pühha!

Kui Kristiinnimenne nenda sai rätkinud, astus üks kolmas maia neitsidest, kelle nimmi Armastaja, temma jure ja küsis temmalt: Kas sinna ellad abbiello sees?

Kristiinnimenne. Jah, mul on naene ja nelli last.

Armastaja. Mikspärrast ei wötnud sa neid ennese kasa?

Ristiinnimenne (nuttes.) Oh kui hea melega ollesin minna neid ennese seltsi wõtnud, agga nemmad ei tahtnud mitte ja kelasid pealegi mind isgi minnemast.

Armastaja. Sa ollesid piddand neile sedda asja selgeks teggema ja neile näitama, mis lõpmatta hädda neile sest tulleb, et tagasi jäwad.

Ristiinnimenne. Sedda teggin ma kül; minna räkisin neile, et Jummal meie liinna ahwardab ärrarikkuda; agga nemmad pannid sedda naeruks ja ei usknud mitte. (1 Mos. 19, 14.)

Armastaja. Kas sinna olled ka Jummal pole õhkanud, et Temma sinno maenitusse sanna neile wõttaks õnnistada ja omma pühha Waimo läbbi selgeks tehha?

Ristiinnimenne. Kül ma õhkasin ja pallusin, sest naene ja lapsed ollid mul wägga armsad ja kallid. Nemmad näggid ka mo suurt kurbdust ja kibbedat nutmist, agga ei holind sest mitte. Minno abbikaas kartis, et mapealisk rõmo ja au ja warra pididi ärrakautama; ja lapsed ei tahtnud nore põlwe lusti ja himmud ärrasalgada; nenda seisis pea üks, pea teine assi minno nou ja palwe wasto, ja minna pididin üksipäinis ärrapõggenema.

Armastaja. Ehk nemmad leidsid wahhest sinno jures weel monda santi ello wisi ja wigga, ja põlgasid sepärrast sind isse ja sinno maenitusust?

Ristiinnimenne. Tõest, ma ei woi kül

mitte omma ello kita, ja tean, et mitto kord ja mitmel wisil ollen efsinud; agga kas segi pärrast need õppetused ja maenitusused tühjaks sawad, mis minna selgest Jummal sanna ollen wõtnud? Ja sedda julgen tõega ütelda, et ma kül keigest süddamest ollen püüdnud, ommad mõtted, himmud ja ellowisid Jummal sanna mõda tallitfeda ja seada, ja keige selle eest hoida, mis mo ommaksid ja teisi olleks pahhandanud. Egga nemmad põlga mind ka mu asja pärrast, kui et ma need patto himmud ja teud wihskan ja ärrasalgan, mis nemmad alles armastawad, et ma neid maenitfen ja et wanna kohta ja sõbrust mahhajattan ja woõra male, se on, Sioni mäele ruttan.

Armastaja. Rain wihsas omma wenda Abelit sepärrast, et temma teud kurjad ollid, ja wenna teud head (1 Joan. 3, 12.); ja kui so naene ja lapsed ka sellepärrast so juhhatamist põlgawad ja sinnust mahha jäwad, siis näitawad sega, et nemmad mitte ei tahha lasta ennast leppitada Jummalaga. Agga et sinna neid olled maenitusenud, — siis olled sinna omma hinge peästnud. (Esekiel 3, 19.)

Nenda räkisid nemmad teine teisega, senni kui õhto sõmaaeg kätte joudis. Ka Ristiinnimest palluti sure armastusfega, lara jure istuda ja sest osfa wõtta. Oh, se olli üks wägga kallis, üks taewalik sõmaaeg! (Jes. 25, 6.) Se wahhel räkisid nemmad Sioni mäe Issandast, ja Temma armust ja teggudest, ja et Temma — kui se üllem sõmaees —

omma surma läbbi surma ja kurratit on är-
ravoitnud ja selle teud tühjaks teinud. (Ebr.
2, 14. 15.) Olli ka keikidest maia rahwa
kõnnedest tunda, et nemmad omma Issandat
süddamest armastasid. Ja Kristiinnimenne üt-
les weel neid sanno: Tõest, ma ei tahha ei
iggaweste mitte ärraunnustada, kuidas meie
Issand risti sambas rippus, kuidas Temma
pühha Pea kibbowitsust olli werriks kistud,
ja Temma pühhad käed ning jallad naeldega
läbbiuristud! Enne ep olle ma ei kusagi rah-
ho leidnud, ei ükski Ma peäl ei woinud mind
peästa sest raskest (pattro) koormast, mis mind
löpmatta mahha rõhhus ja mis mind wimaks
põrgo süggawusse olleks lütkanud; agga ni
pea, kui minna Tedda waimus risti sambas
näggin minno ja keige mailma koormat kand-
wad ja ärrakautawad, siis langes minno peält
se hirmus raske koorm mahha, ja essimest kor-
da omma ello aial tundsin minna jummalik-
ko rahho ommas süddames. „Karristus olli
Temma peäl, et meil piddi rahho ollema, ja
Temma hawade läbbi on meile terwis tul-
nud.“ (Jes. 53, 5.)

Sure rõmoga kuulsid keik, kes laudas ist-
sid, sedda armast Kristiinnimesse tunnistust,
ja kinnitasid ühhe suuga, et Issand waeste
Sioni teekäiatele keige ustawam sõbber ja
üllem abbimees on, ja et Temma ni mitto
waesi ja häddalisst maast ja tolmust on „ül-
lestõstnud ja kunningaiks ja preestriks teinud
Jummalale ja omma Issale; Temmale olgo

au ja wäggi iggaweste iggaweseks aiaks!“
(Jlm. 1, 6.)

Menda kiitsid nemmad Issanda armo, funni
õ kätte joudis. Siis sowisid teine teisele head
õõd, ja saatsid teekäiat üllema tuppä, kus ak-
nad ollid päwa tousmisese pole. Selle toa
nimmi olli rahho-kamber. Kristiinnimenne
leidis seäl ka rahholist hingamist ja tousis tei-
sel hommikul päwaga ülles. Hommikko lau-
luts laulis ta sedda salmi:

Omma armsa Issa sülles
Wõttan rahhul hingada;
Temma palle walgust nähhes
Wõttan emal ruttada. —
Oh mis wägga õnnist eilo
Ollen minna kätte saand!
Kaddugo mailma illo!

Taewa rõõm mind rõmustab.

Kristiinnimenne tahtis nüüd omma teed ed-
dasi minna, agga sõbrad pallusid tedda, et
temma seäl maias weel monda head ja tarwi-
list asja piddi tähhele pannema. Essite wisid
tedda ramatude tuppä ja näitsid temmale seäl
se keige üllema eht Piibli ramato seest, et
se ristipodud Önnisteggia keige kõrgema Jum-
mala poeg ja tõsine Jummal on, kes om-
mast Issast iggawest sündinud, ning ka tõs-
sine innimenne, kes neistsist Mariast ilmale
todud, ja meie Issand on. Ka need sured
teud, mis Temma siin Ma peäl innimeste
lunnastamiseseks on teinud, ollid selle ramato
sees üllespandud; ja ka Temma sullaste teud

ja kõnned said Kristiinnimesele etteloetud, kui-
da nemmad „usfo läbbi funningrifisi on är-
rawoitnud, õigust teinud, tootussi kätte sanud,
loukoerte suud kinnipannud, tulle wägge ärra-
kustutanud, moõga terra eest ärrapeasnud,
nödrussest rammo sanud, wäggewaks sanud
sõas ja woõraste leri pakko aianud,“ (Ebr.
11, 33. 34.) ja et Issand neid wimaks om-
ma iggawesse õnnistusse ja auriki on ülles-
wõtnud. (Matt. 19, 28. Jlm. 3, 21.)

Ra weel paljo teisi sanno loeti Kristiinni-
mesele ülles, wastopanniattete hirmuks, agga
Sioni teekäiatele rõmuks ja kiinitamisefeks.

Nüüd tannas Kristiinnimenne keige hea eest
ja jättis omma sõbro Zummalaga; agga need
kolm neitsit: Ettetwataja, Armastaja ja
Tark tullid tedda mäest alla saatma. Kui
mees sedda teearro näggi, mis mäelt alla pole
wiis, siis ütles ta: Se mäggi on tõe polest
waewa-mäggi; kül se te ülles tulla olli
waewatanne, agga sit alla miina ep olle ta
parrem ühtegi. Jah, ütles Tark, ep olle ta
mitte kerge asfi, waewa mäelt alla miina
allandusse orgo. Et sa ei libbise ja ei
lange, olleme meie tulnud sind saatma. —
Kui nüüd Kristiinnimenne alla läks, watis ta
sure holega ennese ette; siiski juhtus, et mon-
ni kord libbistas, agga need kolm neitsit hoid-
sid tedda langemisest. Nenda joudsid nem-
mad alla orgo; seäl andsid temmale weel leiba
ja kallist jodawat wina teeroaks, sowisid tem-
male head teed ja läksid siis taggasi.

Emale miines näggi Kristiinnimenne, et
allandusse orgus te ifka kitsamaks sai; ja par-
rema ehk pahhema pole astuda ei julgend
temma mitte. Sest parremat kät olli suur
süggawus, terrawad kiwid ja kaljud al; sen-
na sisse langewad keik, kelle süddames uhkus
touseb, et hakkawad omma waggadussest ja en-
nese õigussest kiitlema. Kel ep olle rõhhotud
ja allandlik südda, se langeb ja sedda rõhhu-
takse neist kaljudest. Pahhemat kät teed on
pohjato so, mis nimmetakse lihhahimmude-
rabbaks. Senna langewad, kes ei walwa
egga pallu iggal aial; senna langes ka üks-
kord kuningas Sawet, kui alles sedda teed
olli käimas ja Patsebat näggi; ta olleks wis-
sist selle rabba sisse jänud ja lõppenud, kui
Issand ep olleks tedda prohwetit Natani kae
ja suu läbbi armust wäljakiskunud. — Te
selle himmude rabba ja kaljo aukude wahhel
olli ni kitsas, et Kristiinnimenne wägga kartis
pea ühhe, pea teise pole astuda; sepärrast õh-
kas temma ühtepuhko: Issand, aita mind!
Issand toeta ja pea mind! Oh Issand, peäs-
ta mo hinge! Tullid ka mitmesüggused waen-
lased temma wasto; monningad kawwalad
püüdsid tedda kas uhkusse auko, kas lihhah
himmude soo sisse toukada; teised waenlased,
kurja tiggeda näoga, kiskendasid temma was-
to ja tahtsid tedda taggasi hirmotada. Agga
Kristiinnimenne tõstis kindla usfoga ommad
filmad ülles nende mäggede pole, kust abbi
tulleb, ja laulis Saweti (23mat) laulo palwet:

Jehowa on mo karjane! ei polle mul ühtegi wata.
Ta juhatab mo hinge, ta sabab mind õigusse jälgede
peäle.

Kas siis, kui ma käin surma warjo orgus, ei kar-
da ma kurja;
Sest et sinna moga olled, so kep ja so sau, need trõds-
tiwad mind.

Ea walmistad mo ette ühhe laua, mo waenlaste nähhes;
Ea woiad mo Pea õlliga, mo karrikas on õiete täis.
Headus ja helbus agga peawad mind tagga aiama keige
mo ello aia!

Kui Kristiinnimenne neid sanno alles lau-
lis, wata siis kaddusid ta waenlased parrema
ja pahhema pole ärra; se kitsas te sai lahti,
ja temma läks rahhul eddasi. —

9. Peatük.

Urge armastage mitte maailma, egga
sedda, mis maailmas on. Sest maailm
lähhab hukka, ja temma himmo;
agga kes Jummal tahtmist
teeb, se jääb iggaweste.

(1 Joan. 2, 15. 16.)

Eddasi minnes tulli Kristiinnimenne ühhe
weikesse mäe kingo peäle ja näggi seält ühte
Sioni teekäiat, nimmega Ustaw, kes tem-
mast olli pissut maad ette joudnud. Sure
heäleaga hüdus Kristiinnimenne temma järrele:
Ota sõbber minno peäle! Agga Ustaw hüdus
wasto: Ei woi, ei woi mitte seisma jäda,
pärast kautan hinge õnne! — Se assi teggi
Kristiinnimesse rahhotumaks; ta hakkas kei-

gest wäest ruttama — jooksuma, ta sai Usta-
wat kätte, jah! ta joudis hea tüf maad tem-
mast emale, nenda et „wiimne olli esimesefeks
sanud.“ Agga et Kristiinnimenne nüüd pis-
sut surustas ja Ustawat naeris, et esmalt ei
tahtnud odata ja nüüd olli taggasi jänud; —
wata, siis libbistas temma ja langes mahha,
ja ei woinud wallo pärast mitte ülestousta,
funni Ustaw ta jure joudis ja tedda aitas.

Kristiinnimenne tännas tedda allandlikult
ja küsis siis: Kui kaua jäid sinna weel pärast
mind ärrarikmisse liina?

Ustaw. Mi kaua, kui julgesin weel jäda;
sest pärast sinno ärraminnemist ei rägitud seal
ei ühhestki mu asjast, kui sest ahwardamisest,
et meie lin pididi pea ärrahukkatud sama.

Kristiinnimenne. Kas siis liina rah-
wa seast ei püüdnud ennam wälja pöggeneda?

Ustaw. Nemmad ei usknud sedda luggu
mitte, waid naersid agga sinno minnemist.
Minna uskufin sedda asja ja tullin ärra.

Kristiinnimenne. Kas sa olled mid-
dagi Pehmest kuulnud, kedda pärast nim-
metati Tagganejaks?

Ustaw. Jah ma kuulfin, et ta sind olli
saatnud argdusse rabbani ja seält ümber
pöörnud ja taggasi tulnud. Selle pärast wõ-
sid liina rahwas tedda weel ennam naerda,
kui sind; ja nüüd kuulfin ma, et temma süd-
dame ja ello luggu seitsford pahhemaks ja
kurjemaks läind, kui enne sedda.

Ristiinnimenne. Kas sinna ep olle temmaga sest asjast rākinud?

Ustaw. Kūl ma sedda himmustasin; agga iggakord, kui ta mo wasto tulli, pōris ta filmad minnust ārra ja ruttas kōrwale, nago olleks temmal kartus ja hābbi minno eest, nenda ep olle ma mitte temmaga kōkko sanud.

Ristiinnimenne. Oh kahjo selle hinge pārrast! Wisist ta kaub teistega ārra, ja olli ommeti head teed haffanud kāima. „Agga tōs-sine wanna sanna ütleb: Koer lähhāb jälle omma okse kallale, ja: pestud emmis lähhāb jälle porri sisse pōorlema.“ (2 Petr. 2, 22.)

— Agga nüüd, sōbber Ustaw, juttusta mulle, mis sinno tee peāl sulle juhtunud.

Ustaw. Argdusse rābbast peāsesin minna diete heaste lābbi, agga enne kitsast wārrawat kiusas mind üks ekstaja, nimmega lih-hahimmo; ja pea olleks ta mind hukatusse te peäle saatnud.

Ristiinnimenne. Oh mis õn, et sa temmast peāsesid! Sesamma kiusas ka Josep kowwaste ja satis tedda tagga wangi hone, wihha pārrast, et Josep wasto panni. (1 Mos. 39.) Agga ütle, mil wisil kiusas ta sind.

Ustaw. Oh, sinna ei ussu, misuggune libbe keel temmal olli! Temma melitas mind wāgga sōbralikkult, et pidin ūhte teist teed temmaga minnema, ja tootas minnule ūpris suurt rōmo ja lusti ja wāgga hāid pāiwi.

Ristiinnimenne. Tānno olgo Zummalale, et sa temmast lahti said! Kelle peäle

Jesand armo ei heida, se langeb temma hauda. (Opp. Sann. 22, 14.)

Ustaw. Minna ei tea mitte, kas minna jubba tāieste temmast ollen peāsenūd.

Ristiinnimenne. Kuida nenda? Egga sa lubbanud, temma tahtmist mōda tehha?

Ustaw. Ei kōggoni mitte, sest wanna sanna ütleb: Temma jallad lähhewad alla surma; temma sammud pidawad pōrgo hauda kinni. (Opp. Sann. 5, 5.) Agga lih-hahimmo on kawwal ja ei tulle mitte ūksford, waid kümme ja sadda ford meid kiusama. Sepārrast, kes seisab, se katsugo, et ta ei lange!

Ristiinnimenne. Kas sul weel teiste waenlastega teggemist olli te peāl?

Ustaw. Waewa mae al tulli ūks wanna mees mo wasto, se kūsiss minnult, kes ma ollen ja kuhho ma lähhān. Ma rāksin sedda ūlles. Siis ütles temma: Ma nāān sinnust, et sa ustaw mees olled; kas sa ei tahha minno jures ellada? Ma kūsissin: Kes sa olled, ja kus sa ellad? Temma wastas: Minno nimmi on wanna Adam, ja ma ellan pettusse liūnas. Mul on kolm tüttart: Silmahimmo, lih-hahimmo ja Ellokōrkus, ja kui sa nende tahtmist heasti taidad, siis woid sa kül ūhte neist ennesele abbikasaks sada. Minna kūsissin: Kas sul polle parremat palka tootada nisugguse tenistusse eest? Temma wastas: Sinna pead mind ennast ommale palgaks sama ja keif pārrima, mis mo omma on. — Agga kui wanna Adam alles

räkis ja mind mitme libbeda sannaga melitas, temma jure tulla ja jäda, tullid pühha Pauluse sannad mo mele: Teie peate ennest peält ärra heitma endisse ello polest sedda wanna innimest (Adamat), sedda rikkutakse pettusse himmude läbbi, ja teie peate ueks sama omma mele waimus ja ennese peäle wõtma sedda uut innimest, kes Jummal sarnatseks on lodud, tössise õigusse ja pühhitusse sees. (Ewes. 4, 22—24.) Meed sannad kääsid kui tulli mo läbbi süddame; ma tundsin ja näggin ette sedda kahjo ja huffatust, kuhho wanna Adam mind olleks saatnud ja ütlesin sure wihhaga temma wasto: Ei ma ei tahha ialgi sinno tenistusse tulla egga jäda. Menda pöörsin temmale selga ja läksin omma teed eddasi. Agga wanna Adam on mind weel mitto ford ja mitmel wisil kiusanud; küllab temma on se waenlane, kes keige kawalam, meile keige lligem, ja kes keigewimaks wast kaub. Kui Isand iggakord isse ei aita, tedda ärrawoita, siis tombab ta meid iggakord, kui kokko juhtume, tük maad ennese kasa ja kistast ello teest kõrwale. Wanna Adama wasto keige ennam walwamist tarwis.

Ristiinnimenne. Kas sa weel teisi waenlasi näggid tee peäl?

Ustaw. Kui minna lusthone jure sain, jooksis äkkiste üks mees minno kallale, wiskas mind wasto maad ja kistsendas otsego pitkse heäleaga: Pattune, ärraneedmisse wäärt pattune! weel ikka touswad kurjad mõrted sinno

süddamest! weel ikka eksiid sinna! weel ikka patto juur so süddames! Sinna olled surma wäärt! — Sedda kuuldes ja tundes, et ta töt räkis, hüüdsin minna sure abhastussega: Oh minna willets innimenne, kes peastab mind sellesinnatse surmaihhust?! (Rom. 7, 24.) Oh anna armo! — Temma wastas: Mis mul armoga teggemist? Mul ep olle armo annid. Minna agga kulutan huffamoistmist keikile, kes pattused. — Jah tõest, sesamma mees olleks surma mo peäle saatnud, kui mitte üks teine ep olleks jure tulnud ja tedda keelnud, mulle middagi pahha teggemast.

Ristiinnimenne. Se teine olli wisist Isand isse.

Ustaw. Jah temma olli se suur armoandja ja abbimees; ma tundsin tedda neist hawust ärra, mis ta kätte ja jalgade sees ollt nähha.

Ristiinnimenne. Ja kes lusthone jures sinno peäle hakkas, se olli Moses, se kässo-mees. Ei temma ei anna ühhelegi armo; ja keikidel on patto pärrast temmaga teggemist. — Agga kui sinna waewa mäe otsa joudsid, kas sa näggid siis parremat kät teed ühhe maia seiswad?

Ustaw. Kül näggin sedda ja ka kaks loukoera maia ees; agga et päike weel kõrges olli, läksin ma wärrawast läbbi ja waewa mäest alla allandusse orgo.

Ristiinnimenne. Kas al orgus kegi so wasto tulli?

Ustaw. Jah, Wallelik tulli mo wasto ja kutsus mind ennesega taggasi, sest et allandusse orgus ep olle söbro egga seltsimehhi leida; agga kui ma ümber pöraksin, siis saaksin ma keikide wanna hea söbradega kokko. Za nimmetas Torreda, Uške, Isseennast-täis, Isse-öige, Isse-tark, Uuwäärt ja weel paljo muid ausaid mehhi, kes piddid wägga pahhaks pannema, kui fegi allandusse orgo lähhäb. Minna wastasin: Need keik olid kül lihha polest minno wannad söbrad ja suggulased, agga sest aiast, kui ma kitsast teed käin olleme meie teine teist ärraunnustanud ja ärrapölgnud. Agga allandusse orrust pean sepärrast läbbikäima, et, kes ennast allandab, sedda üllendakse; agga kes isse ennast üllendab, sedda allandakse. (Luk. 14, 11.)

Kiistiinnimenne. Kas sa weel muud feddagi näggid?

Ustaw. Häbbikartja, üks wägga auustud mees, illusa näoga, tulli ka mo wasto, ehmatas mind nähhes ja ütles: Mis sa sedda pahha kitsast teed käid? Kas sa ei tea, kuidas neid ärra pölgatakse, fedda selle tee peäl leida? Egga polle ka ialgi paljo rikkaid, egga wäg-gewaid, egga targaid, egga head suggu rahwast leitud, kes sedda teekonda tewad; need on ikka ennamiste keige alwemad, waesemad, rummalamad, kes näggematte ja teadmatta tulles aia asjade pärrast ommad wannad wi-sid ja kumbed mahha jättawad, ja neid saab wägga naerdud. Sinna ei leia ka selle tee

peäl muid, kui alwa suggu rahwast, ja waat mis häbbi tulleb sulle nende seltsist! Keik sawad sind ärrapölgama! Pöra ümber, ma sadan sind ausa innimeste seltsi! — Nenda ja weel mitme sannadega räkis Häbbikartja mo wasto. Esite tahtis häbbi ka minnust kinni hakkada, ma tundsin, et mo palle löi punnaseks. Agga pea tulli Isfanda sanna mo mele ja ma ütlesin Häbbikartja wasto: Mis innimeste seas kõrge on, se on Jummal ees üks hirmus assi. (Luk. 16, 15.) Sinna rägid sest, mis pattused innimesed mõtlewad ja üt-lewad: agga Jummal ei holi nende mõttest ühtegi, waid moistab kohhut omma sanna jär-rele. Redda uhked innimesed ärrapölgawad, need on Jummal melest keige armsamad. — Kui Häbbikartja selle wasto weel hakkas räkima, siis ütlesin minna temmale sure heale-ga: Taggane minnust ärra! sa olled mo hinga õnne rikkaja! Kuidas woiksin minna omma Isfanda ette astuda, kui minna nüüd Lemma sannast, Lemma armo teest, Lemma sullastest ja wendadest häbbeneks?! Kui minna Fedda sin ärrasalgan mailma tühja au pärrast, siis Lemma salgab mind ärra omma taewase Isja ja keikide inglide ees. Tagganego minnust keik tühhi häbbikartus! — Za wata, Häbbikartja läks ärra; agga ta tulli weel mitto-kord mo järrele ja hüdis: Häbbi, häbbi! Agga ma wastasin ikka: Taggane, taggane! ja temma jäi wimaks minnust mahha. — Muud waenlasti ma ep olle tännini mitte näinud.

Ristiinnimenne. Jah tõest, mailma rahwa au on nende häbbi sees, agga Zummala laste häbbi on nende au. —

10. Peatük.

Zummala riik ei olle mitte kõnnes, waid wäes.

(1. Kor. 4, 20.)

Ristiinnimenne ja Ustaw läksid omma teed rahhul eddasi; agga pea joudis taggant nende jure üks kolmas, nimpega Lobbiseja. Kui ollid teine teist terretanud, küsis Ustaw: Kas sinna ka lähhäd taewa liina pole?

Lobbiseja. Jah, senna pole lähhäb ka minno tee.

Ustaw. Siis lodame, et meile hea seltimees olled.

Lobbiseja. Hea melega tahhan ühhes teitega minna.

Ustaw. Astu siis pispit liggimale, et woime teine teisega häist ja õnsaks teggewaist asjust räkida ja teine teise luggu kuulda.

Lobbiseja. Meist asjust rägim minna wägga hea melega. Agga wägga pispit on, kes omma aega tee peäl hea kõnnega widawad ja Zummala rigist räkivad; surem hull aiab tühja jutto, ja ommetigi on pühha kirri täis armsaid asjo.

Ustaw. Tühhi jut on kül kurb assi; sed-

da agga peame tähhele pannema, mis meie hinge iggawessaks õaneks tarwis on.

Lobbiseja. Seep se on, mis minna ka ütlen. Ja nüüd hakkas temma ühhel jonel räkima pühhas kirjast, taewa rõmust, mailma kurjussest, kasso sannast, armo õppetussest, meleparandamisest, pattustpõõrmisest, uest sündimisest, palwest, saakramentidest, laulmisest, luggemisest, kannatussest, allandussest, usjust, armastussest, lotussest, ja nenda keikidest pühha asjadest ja mailma asjadest, ommast maast ja woõraist madest, möda lainud aiast ja tullewast aiast, ja ülleültse keikist, mis ta mele tulli.

Ustaw panni sedda wägga immeks ja astus wimaks Ristiinnimesse jure, kes keige se jutto aia ükspäinis omma teed olli eddasi lainud, ja ütles tasfase heäleaga temma wasto: Oh mis wägga tarka ja kallist seltimeest olleme selle teekäia sees leidnud! Tulle ommetigi sinna ka meie liggi! Miks sa nenda üksi käid ja emale hoiad? — Ristiinnimenne naerotas ja ütles: Se innimenne, kes sinno melest ni armas on, pettab sind ja weel faksümend teisi, kes tedda ei tunne.

Ustaw. Mis sa rägid? Kas sinna tedda tunnend? Et kes ta on?

Ristiinnimenne. Ma pannen wägga immeks, et sinna tedda ka ei tunne; ta ellab meie wanna liinas, lorri-ulitsas; ta nimmi on Lobbiseja. Temma on lorri kõrtsis sündinud, wanna libbekese poeg, ja kõrtsi koh-

hal on ta keifsuggu innimestega kokko sanud ja heaste oppinud, iggauhhega nenda räkima, kuidas kellegi südda kutsub.

Ustaw. Mis immet sa mulle rägid! Mulle näitis ta üks tark mees ja pealegi armas hing ollewad.

Ristiinnimenne. Se ta näitab iggauhhele, kes tedda weel ei tunne. Woodraste seas on ta wägga armas, agga omma maia sees ep olle temmast ühtegi head nähhä, waid üksna siggedust ja kurjust.

Ustaw. Ommetigi teab temma keik Zummala rigi asjo ärra.

Ristiinnimenne. Zah peast, agga süddames ep olle temmal ühtegi. Ta on nago kennaste malitud pilt; emalt nähha tösfine inimenne, liggidalt — paljas kuiu, rie ehk pu. Peäle sedda on lobbiseja iggauhhe selesile ja juttule mees; kõrtsi kohhal aiab temma kõrtsi jutto, palwe maiades on Zummala sannad ta kele peäl. Wörtko ta ennesele kül Zummala kartusse näggo, agga selle wägge salgab temma ärra. Zummala rigi asjadest ta teab kül heaste räkida ja lobbiseda, agga õige ja ellaw usk ei ella egga wallitse mitte temma süddames.

Ustaw. Woi nenda luggu! Oh siis on se lobbiseja mind hopis petnud.

Ristiinnimenne. Zah wist! Nisugused räkivad kül, agga ei te middagi sest. (Matt. 23, 3.) Agga „Zummala riik ei olle mitte kõnnes, waid wäes.“ (1 Kor. 4, 20.) lobbiseja rägib meleparrandamisest, agga ei

parranda mitte omma meelt; uest sündimisest, agga ta on, mis ta ikka olnud; palwest rägib ta, ja ei ella palwes, waid agga jutto aiamisest; pühhitussest, agga ta ei olle omma süddant egga ello pühhitusenud; armastussest rägib ta teise filmi, agga selja tagga wihtab omma liggimest ja tõstab kurje kõnnesid temma peäle. Ta otsib täis uskust ja ahnust omma au ja omma ennese kasso. Temma ello pärrast naerwad mailma rahwas õiget usko, ja arwawad keiki agga lobbisejad ollewad. Ta on usklikkudele ja wägga hingedele häbbiks ja teotusfeks; sepärrast ei woi tedda mitte wenuaks ehk sõbraks nimmetada.

Ustaw. Müüd ma nään, et räkimisse ja teggemisse wahhel suur wahhe on. Ma tahhan eddespiddi parrem ennese ette wadata. Sest otssego ihho ilma hingeta surnud on, nenda on ta räkimine ilma teggota tühhine.

Ristiinnimenne. Apostel Jakobus ütleb (1, 17): Üks puhhas ja laitmatta tennis Zummala ja Issa ees on se: waeste laste ja lefknaeste järrele kulama nende willetsusfes, ja isseennast ilma wiggata piddama mailmast. Ja Issand ütleb (Joan. 15, 12): Se on minno kässo sanna, et teie teine teist peate armastama, nenda kui minna teid ollen armastanud. Ja kes mind armastab, se peab minno sanna. — Keigest sest ei pea lobbiseja ühtegi luggu; ta arwab Zummala sanna kuulmisest, moistmisest ja räkimisest kül ollewad, ja nenda pettab waene isseennast ja

teisi. Sepärrast tulleb diete tähhele panna, et Jesand wiimisel kofto päwal kätte tasub ig-gaühhele nende teggude möda, mis ta ussust Jesusse Kristusse sisse on teinud, ja ei mitte lobbisemist möda. (Matt. 25, 31. ic.) Meie ei woi kül mitte teggude läbbi önsaks sada, egga sa ka teggude pärrast öigeks moistetud: sest keige parremad teud on ikka weel wigga-sed Zummala ees, ja kuhho jääb meie pat, meie üllekohhus? Kes sedda jouaks isse heaks tehha? (loe Rom. 3. ja Kal. 3.) Pühha kirja möda same meie önsaks selgest Zummala armust, usso läbbi Kristusse sisse, kes omma kannatamisese ja surma läbbi meie wölgo tas-sunud ja meid öigeks moistnud. Agga sesam-ma usk Kristusse sisse ep olle mitte paljas jut, ehk mötte, ehk lobbiseminne suuga, waid ta on üks ellaw wäggi meie süddames, mis alab patto wihtama ja mahhajätma, Zumma-lat ja liggimest armastama ja Jesanda taht-mist teggema. Kus usk seddasuggust wilja ei kanna, seal on temma surnud, ehk tühhine jut, üks wask, mis kummiseb ja kelloke, mis hel-liseb. (loe 1 Kor. 13.)

Ustaw. Nenda näitab mulle ka lobbise-ja ollewad, ja ma himmustan nüüd temmast lahti sada.

Ristiinnimenne. Minne temma jure ja kõnnele temmaga otsetohhe neist asjust, mis meie paraego ollema läbbiräkinud. Kas ta siis panneb sedda pahhaks ja lähháb ärra, hea kül; ehk ta wöttab sedda allandlikkult was-

to ja tunnistab omma süddame luggu ülles, — weel parrem!

Ustaw hoidis nüüd jälle lobbiseja jure, kes se wahhe olli üks käinud ja nago rahhotumaks sanud, sest ta põris omma filmi pea senna, pea tänna, ja ütles nago pahha melega: Olleksime woiud ühhes käia ja head jutto aiada!

Ustaw. Woime sedda weelgi; agga et sa keik asjo selgeste ärratead, ütles mulle: Kus tunnukse ühte pattustpöördud innimest ärra, ühte tõssist ristiinnimest?

Lobbiseja. Keigeesmult sest, et ta häid asjo kidab, kurje laidab, ja neid hukkamoistab, kes alles mailmikko ello sees ellawad.

Ustaw. Ma ei loda mitte, waid arwan: sest tunnukse tedda, et ta omma ennese patto wihtab ja selle wasto woiuleb, agga Zummalat ja keiki innimesi armastab.

Lobbiseja. Mis wahhe siis patto lait-mise ja patto wihtamise wahhel?

Ustaw. Suur wahhe wahhel! Kerge assi, teisi laita; agga raske, isseennast ärrasalgada omma kurja himmudega.

Lobbiseja. Ja teiseks tunnukse öiget ris-tiinnimest sest, et ta keik armoõppetust selgeste ärratead ja sest armsal wisil moistab räkida.

Ustaw. Se ei olle mitte tõssi, se lähháb otse pühha kirja wasto. — Ja nüüd wöttis Ustaw lobbisejale keik sedda laialt ja pitkalt ärraselletada, mis ta Ristiinnimessega tõssisest ristiussust ja meleparrandamisest ja armastussest olli räkinnud. Ustaw näitis temmale,

kuida Jummalaga viik ep olle mitte kõnnes, waid wäes. Agga lobbiseja panni sedda jutto pahhaks ja ütles: Ma nään, sa tahhad mind wõrkutada, mind laita.

Ustaw. Ei mitte, waid tahhan sind sega maenitseda, et sa omma süddame luggu ja omma ello wisid õiete läbbikatsud, et sa isseennast ei petta, egga teistele ei walleta. Näita mulle ülles omma usso wilja, se on: patto kahhetsemist, patto wallo, patto wiikamist, pattust pöörmist, ja Jummalaga ja liggimesse armastust ja wagga ello, — siis on so usk õige, so süddame luggu tõssine, siis on Kristus ja Temma arm so sees ja mitte üks-päinis so suus.

Lobbiseja. Sa olled üks weider mees, sa otsid rido minnoga; mul ep olle ennam himmo, sinno seltsis käia, ma jättan sind Jummalaga. — Ja nenda läks ta omma teed kõrwale.

Kristiinnimenne. Lasse tedda miina, wend Ustaw; pühha Paulus isse ütles: Meistsinnatsist taggane! (1 Tim. 6, 5.)

Ustaw. Siiski ma rõmustan, et sedda keik sain temma wasto räkida, mis ta waese hingele tarwis lähhab. Eht wahhest mõtleb se peäle ja pörab omma tee peält süddamest Jesanda pole.

Kristiinnimenne. Sedda andko Jummal, sedda tehko Temma pühha Waim! Agga kui ta mitte, siis peab ommetegi igga lobbisejale töt rägutama, et ta lahkuw usklik.

kude seltsist. Misuggused ei te omma jummalafartimatta elloga muud, kui keikide usklikudele häbbi. —

II. Peatük.

Pea kinni, mis sul on, et ükski ei sa sinno kroni wõtta; ja olle ustaw surmani, siis tahhan ma sulle ello kroni anda!

(Jlm. 3, 11. ja 2, 10.)

Mollemad teekäiad pidid nüüd ühhest paksust metsast läbbi minnema, ja ep olnud seal muud teearro nähha, kui sedda ühte kitsast teed. Rest metsa sees näggi Ustaw ühhe mehhe ennese tagga tullewad ja hüdus esmale kartussega: Oh wata, kes seal tulleb? kes se peaks ollema? Kristiinnimenne watis taggasi, tundis tedda ärra ja ütles: Oh se on mo armas söbber Ewangelist! Ustaw ütles: Minno söbber ta, sest temma üks juhhatas mind kitsa wärrawa pole. — Ewangelist astus nüüd nende jure ja terretas neid selle sanaga: Rahho olgo teile, mo armad!

Kristiinnimenne. Olle terwe tullemast, armas kallis Ewangelist! Oh mis sure armastusega olled sa meie õnnistusse eest hoolt kannud!

Ustaw. Oh mis rõõm, et sa tulled meid watama! Kui armas asti teekäiatele, sinnoga eddasi miina.

Ewangelist. Kuidas teie käsfi on tän-
nini käinud?

Kristiinnimenne ja Ustaw juttustasid tem-
male nüüd keif, mis neile tee peäl olli juhtu-
nud, mis hädda ja kiufatussega neil olli woit-
lemist olnud, ja kuidas Isand neid tännini
omma armoga olli hoidnud ja kaitsnud. —
Siis ütles Ewangelist: Se polle immeks pan-
na, et teil monda kiufatust olnud; agga minna
rõmustan wägga, et teie ollete woimust sanud
selle peäle, ja et teie siit sadik ollete eddasi
joudnud. Ja nüüd jookste nenda, et teie sed-
da kätte sate, mis teile on walmistud algmis-
sest, sedda hukkaminematta kroni. (1 Kor.
9, 24, 25.) Weel ei sa teie mitte omma us-
so-woitlemist lõppetada, weel ep olle teie mitte
werrest sadik wasto pannud, patto wasto woit-
teldest. (Ebr. 12, 4.) Agga uskuge kindlaste
omma Isanda Jesusse Kristusse sisse, ja
piddage Tedda, ja Temma risti, ja Temma
auriki lõpmata omma waimo silmade ees. Is-
seärwanis walwage omma süddame ja temma
kurja himmude ülle, sest se on kawwalam ja
pettisem, kui keif muud asjad. Sepärrast
walwage, seiske uskus, olge mehhed, sage
kangeks ja andke ennast hopis Isanda ho-
leks. (1 Kor. 16, 13.) Ja sinna Ustaw,
ärä karda ühtegi, mis sa pead kannatama,
waid olle ustaw, siis tahhan ma sulle ello
kroni anda. (Jlm. 2, 10.) Ja wata, taewa
ja Ma loja, se wäggede Jehowa seisab teie
jures, hoiab ifka teie pole ja on teile abbi-

mehheks ja ärrapeästjaks iggawest! Nenda
õnnistas neid Ewangelist ja jättis neid Sum-
malaga.

Kristiinnimenne ja Ustaw pannid neid wäg-
gapaid sanno immeks; ja kui kül Ewangelisti
lahkuminne nendest mitte ei olnud nende me-
lepärrast, siiski tundsid rõmo ja rahho südda-
mes ja ruttasid omma metsa- teed eddasi.

Metsast wälja miñnes, näggid ennese ees
ühte lõpmatta suurt laggedat maad, ja kess
laggedat ühte suurt liina. Esite wiis neid se
kirtsas te otsekohhe liina peäle, agga liina
liggidal põris ta parremat kät, ja suur lai te
läks pahhemat kät liina peäle. Sel kohhal,
kus teine te teisest lahkus leidsid meie tee-
käiad hulk inimesse, kes laia tee peäl kas-
liinast tullid, kas linna läksid. Nendega hak-
kasid pissut jutto aiama ja kulasid liina nim-
me, Ma wallitseja nimmi, ja rahwa tööd ja
teggemist. Agga kuidas ehmatasid Kristiinni-
menne ja Ustaw, kui kuulda said, et se olli
Ellokõrgusse lin, et siin wallitfes Peelt-
sebuul, ja temma abbikaas Silmahim-
mo, ja et temma nouandjad libbekeel, Uh-
ke, Zigge, Ahne ja Kõwwerus olkid koh-
towannemad. Peäleki kuulsid, et keif selle
Ma rahwas olli liina kokko tulnud lusti-
ladaks, sest se laat olli keigesurem aastas.

Kristiinnimenne ja Ustaw tahtsid nüüd sure
ruttoga sest liinast möda ja omma kitsa tee
peäl eddasi miñna; agga rahwa hulk, mis nen-
de jure olli foggunud, ei lastnud neid miñna,

waid ühhed ütlesid: Zulge ka liina! teised: Mis teil on müa? Keif peawad siin kauplema, kas ostma ehk müma. Ustaw wastas: Meie ei hirmusta ühtegi teie käest osta, ja mis meil müa on, sedda teie ei osta. Mis teil siis müa on? küssendasid monningad. Ustaw wastas: Tõd! — Et näita seia omma tõt! hüüdsid keif ühhe healega. Ustaw ja Kristiinnimenne ütlesid: Se on tõdde, et teie lin, nago meiegi ärrarifmisse lin, kust wälja tullime, peab hukka minnema keige omma rahwaga, ja et teie kuningas Peeltsebuul on meie Sioni kuninga wastane ja peab omma palka pörgus leidma keige omma sullastega. Se pärrast, kui teie pisutki omma hinge armastate, siis pöggenege sest liinast ja ruttage meiega selle kitsa tee peäl Sioni mäe pole ja Zaewa-Jerusalemima liina!

Monningad rahwa seast naersid ülleliga, kui sedda kuulsid, teised agga said kurjaks, wõrsid Kristiinnimest ja Ustawat kinni, ja weddasid neid liina kohto ette ja kaebasid: Meed inimesed on sallajad Ma kulajad ja meie ausa kuninga wastased; nemmad teotasid tedda ja keif temma auwäärt sullasi, ja on peälegi kat sunud meie aulikko kuninga Peeltsebuli truid allamad ärritada ja temmast ärra pöörda. Koh towannemad Rõwwerus, Uhe ja Uhe kulasid ka sedda asja järrele; libbekeel tõi sest arro kuningale ja näitis temmale, et Ustaw ja Kristiinnimenne Sioni kuninga, Peeltsebuli waenlase, allamad ollid; ja kohtopea, nim-

mega Zigge, kui temma keif wassetunnistajad olli läbbi kuulnud, moistis neid mollemid, kui kuninga waenlasi ja rahwa ärritajaid, hukka, et pidid liina wärawatte ees hirmsad surma surema, esmalt Ustaw, kes keige ennam nende wasto räkinnud, ja teisel päwal Kristiinnimenne.

Agga Kristiinnimenne ja Ustaw ei olnud mitte arrad, egga kurwanäolised; nemmad kiitsid omma Issandat, kes neid olli wäärt arwanud, Temma nimme pärrast kannatada, nenda kui pühhad Prohwetid ja Apostlid ja keige ennam Kristus isse olli kannatanud. Nemmad tunnistasid ka kohto ja keige Elloförgusse rahwa ees head tunnistust ja andsid selget arro ja otsust ommast usust ja lotusfest. — Sel õsel pärrast kinniwõtmist ja enne surmapäwa laulsid nemmad süggawas ja pimmedas wangi hõnes kitusse laulusi omma Zummalale. Teisel päwal widi neid wälja hukatusse paika. Rahwas naeris, tantsis ja õiskas; nemmad agga teggid palwet omma waenlaste eest. Ustawat lödi esmalt, siis raiuti temma pea moögaga otfast ärra. Agga Kristiinnimenne näggi sel filmapilgul taewa sõawäe hulga ülle liina rahwa päid seiswad, ja Ustawa hinge hiilgawal näul nendega taewa minnewad. Se olli ta melest, nago olleks taewa wäggi ja Ustaw nende kessel tedda weel lahkeste terretand ärramiines; ja Kristiinnimesfel läts südda raskeks, et ta ei pidand selsammal tunnil Ma peäl lõppema ja

taewa sama, waid pididi weel wangi hone taggasi minnema.

Rül olli kohtowannemattel se nou, tedda teifel päwal ueks lada lustiks ja Ellokörgusse rahwa rõmuks ärratappa, ja sedda weel hirmsamal wissil, kui Ustawat; agga Zummala nou olli teine. Osel, kui Kristiinnimenne kiw- wise pörmando peäl wangi honeš maggas, ja nenda rahhul hingas, nago olleks ta kelge pehmema wodi sees, sojas toas, söbra jures magganud, wata, siis ärratas tedda üks mees ülles, armsa näoga, pitka walge kuega, wangi hone wõtmed wööl ja lampi walgus käes. Kristiinnimenne ehmatas ärra, agga mees ütles: Minna ollen üks Sioni kunninga sul- lastest, kes wälja läkkitamisse pärrast allati Temma palle ees seisab. Mo nimmi on Zug- gew ja liignimmi Issanda-wäes. Sioni kunninga nou on, et sa mitte homme ei pea selle liina ees surema, waid et sa sedda kitsast teed ni kawa siin mailmas käid, kui ted- da ial sünnib käia. Touse nüüd ülles ja käi minnoga. —

Sega wöttis Zuggew Issanda-wäes Kristiinnimest kätipididi kinni, walgustas teise käega, kus ta lampi piddas, teed, ja satis tedda wangi honeš wälja ja pimmedast lii- nast — sest keif ollid maggamas — läbbi, senni kui nemmad se kitsa teearro peäle wäl- ja said, kus Kristiinnimest ja Ustawat kahhe päwa eest kinni woeti. Seäl õnnistas Zug- gew Kristiinnimest ja lahkus temmast ni äk-

kiste, et mees ei saand tedda tännadagi. Ag- ga ta tännas sedda ennam Issandat selle immelikko päästmisse eest, ja läks lauldes om- ma teed koido wasto.

12. Peatük.

Meie woitlemisses sõariistad ei olle mitte lihhalikkud, waid wäggewad; ja meie rikkume ärra keif kõrgust, mis ennast sureks tõstab Zummala tundmisses wasto, ja wöttame keif mõtted wangi Kristusse sanna- kuulmisses alla.

(2 Kor. 10, 4. 5.)

Üks assi teggi Kristiinnimesse süddant pis- fut kurwaks, et temma tru selttimees Ustaw temmast olli lahkunud, ja et ta nüüd pididi üksi omma teed käima. Ta himmustas enne- sele seddasuggust uut söbra ja mõtles Ustawa õnsa oša peäle. Ja wata, kui koit wälja tul- li, et ta keif ennese ümber wois nähha, panni ta ühhe nore mehhe tähhele, kes pistsut maad temma ees kitsa tee peäl kõndis, agga pitka- misses ja nago mõttedes. Kristiinnimenne sai rõõmsaks, keddagi kitsa tee peäl leidmast, kes eddasi läks, ja mitte taggasi, nago keif endi- sed kiusatajad ja tagganejad, ja terretas sedda noort meest, kui tedda kätte sai, lahke näoga ja sõbralikkul wiisil. Kui se tedda näggi, eh-

matas ta esmalt ärra; agga siis langes ta sure rõmoga Kristiinnimesse ümber kaela ja ütles: Kristiinnimenne, kust sa seia saad? Kes sind wangist päästis? Sa piddid tänna surrema, nenda kui Ustaw eile, ja nüüd tulled mulle kitsa tee peäle saatjaks! —

Kristiinnimenne panni sedda jutto wägga immeks ja küsis woõra mehhe käest: Kes sa olled? ja kust sa mind tunned? Mees wastas: Kes ei peaks sind tundma? Kes ep oleks sind ja Ustawad eile ja tunnaelle liinas näinud ja teie kõnnet ja maenitsust kuulnud? Minno nimmi on Looaja. Ma ellasin tänini siin laggedal maal ja tullin näddala eest liina ladale. Ma ollin hakkaja kaupmees ja ottsin mitmes mades üht õige head ja kallist warra, agga ei leidnud mitte, sest ma ei tunnud sedda isegi. Nüüd kuulsin, et Elloförgusse liinas piddi keif head ollema müa; ma lootsin seal leida, mis ma ottsin, ja — ma leidsin ka, agga hopis teisel wisil. Ma kuulsin teie kinniwõtmisest, ma ruttasin kochto kotta, ma kuulsin sinno ja Ustawa kostmist ja tunnustust, ma kohkusin sest ärra — sest nisuggused mõtted ep olnud ialgi mo mele tulnud; — ma sain isfeärnanis Ustawaga kokko ja räkisin temmale omma luggu ülles; ta juhhatas mind õige tee peäle, ta räkis mulle sest taewa warrast, sest iggawesest pärandusfest; ta ärratas usko ja lotust mo süddames, sedda kätte sada; ta kinnitas sedda usko ja lotust omma surma läbbi — sest ma näggin temma

õnsat otsta, ja näggin weel middagi! — ja kui sind taggasi widi wangi hone, ep olnud mul ennam rahho Elloförgusse liinas, agga omma issa kohhal; ma jätsin ommaksed Zummalaga ja ruttasin selle kitsa tee peäle, mis Ustaw mulle selgeste olli juhhatanud.

Kristiinnimenne. Oh sa armo Zummal! kui immelikkud on sinno teed! kui wägew sinno Waimo tö!

Looaja. Siin kitsa tee peäl leidsin rahho ja tundsin rõmo ommas süddames, et Elloförgusse liinast ja rahwast ollin lahti saand. Agga üks murre tuli mo peäle: kas moistan ka üksi sedda teed kää? kas jouan tedda üksi lõppetada? kas peaksin tõe polest kätte sama, mis ma tänini ilma asjata lootnud, ja mis Ustaw mulle kindlaste tootanud? Siiski ma lootsin — ja pallusin Zummalat, mulle ühhe trui seltsimehhe sata. Ja wata, jubba sinna ollid selja tagga. Nenda kui essimenne palwe selle tee peäl kuulnud; nenda lodan ka, wõttab Sioni Isfand teisi kuulda. Oh tänno olgo Lemmale, et sind kätte saand, nago surmast ja hauast wälja saand, armas kallis Kristiinnimenne! (Ta hakkas temma ümber kaela kinni.)

Kristiinnimenne. Kes olleks sedda orwanud, ehk julgend mõtteldagi, et meie tülli Elloförgusse liinas ja armsa Ustaw halle surmani head wilja piddi kandma, ni suurt kasso Zummala rigile saatma?

Looaja. Oh minnust ep olle weel suurt

Kasjo egga wilja nähha; agga ma kuulsin liinas mitto hinge selle asja pärrast kohkuwad ja ütlewad: Need mehhed rägiwad tõt, nende asji on hea, nende te on õige; meie kunnigas on pettis; ta lubbab head ja ei te muud kui kurja ja wallo meile; temma ja ta kurjad ja kawwalad sullased pinawad meid; kuulgem nende meeste nou ja katsugem sedda kitsast teed Sioni mäe pole miina. Ja kui Ustawat surmati, kül siis surem rahwa hulk õiskas, agga paljo nutsid ka ja wõtsid ette, sedda maad ja liina mahhajätta, kus õigid ja waggaid tappetakse. Sest lodan, armas Kristiinnimenne, et weel mitto hinge meie tagga tullewad ja Peeltsébuli kurjast rigist Jummala riki põggenewad.

Kristiinnimenne. Tulgo nemmad agga, tulgo! Kül Temma südda järgest keeb, kas tulleb, tullematta jääb.

Nenda räkised nemmad weel ühte ja teist ommast lotusfest Ellokõrgusse liina rahwa pärrast, kui üks woõras mees nende wasto tulli, nimmega Usfonaerja. Se terretas neid lühhidelt ja küsis: Kuhho pole teie lähhäte? Zeekälad wastasid: Sioni mäele. Sedda kuundes Hakkas Usfonaerja sure healega naerma.

Lootja. Mis sa sest naerad? Kas se naero asji?

Usfonaerja. Ma naeran teie rummalust, et ilma asajta ni waewalift teed käite.

Kristiinnimenne. Kuidas ilma asajata? Urwad sa, et meid Sioni mäel ei woeta wasto?

Usfonaerja. Mis Sioni mäggi? Keige se laia mailma peäl ep olle seddasuggust paika leida, kui teie unnes näete.

Kristiinnimenne. Egga pollegi siin mailmas sedda kohta, kuhho meie ruttame, agga tullewad mailmas, seal ta on tõe polest leida.

Usfonaerja. Ra minna ollen sest Sioni mäe liinast kuulnud ja ollen jubba kaksikümend aastat noudnud, sedda nähha sada, agga ep olle sedda mitte leidnud. Ma ollen omma reiside peäl möda mailma keige targemate innimestega kokko sanud, agga ei ükski neist ei teädnud Sioni liinast muud räkida, kui et se olli lollia innimeste jut — tühi jut, sõbrad!

Kristiinnimenne. Agga meie ussume kindlaste, et nisuggust liina on; sest Jummala fanna rägib sest, ja ei walleta mitte. Se asst jääb iggaweste tõeks, kui ka keif jölledad sedda naerwad. Ja kui pimme ütleb, ep olla päiket taewas, sest et ta ühtegi sest ei nä — kes woib temmale parrata? Agga sepärrast jääb päike omma kohta.

Usfonaerja (naerdes.) Kas sa nääd immet! Need rummalad innimesed atawad mind pimmedaks. Urge olge albid, mehhed; lätki Ellokõrgusse liina taggasi, kus minnagi nüüd ellamas! Seal on moistlik ja lustilik

ello; jampsijad ja jölledad juhtuvad selle kiesa tee peäle.

Ristiinnimenne. Sedda nähha sinust ka! Agga so kenna liina tunneme jubba kül. Naergo peäle keif ussonaerjad! Kes taewas istub, se naerab ka; Jssand irwitab neid, kuni Ta rägib nende wasto ommas kanges wihas. (Laul. 2, 4. 5.) — Ja Ussonaerja läks irwitades emale.

Lootja. Hoia selle mehhe eest, armas Ristiinnimenne, ta on üks kawwal ekstaja; ma tunnen tedda, ta on paljogi omma naermisega waggadusfest ärrapöörnud omma selfi jure.

Ristiinnimenne. Kül ma sedda ärratunnen; agga mis mele temma naermisfest holime?!

Kui nüüd mollemad sõbrad waiksel wiisil emale läksid, sai Lootja, kes keige se minnewa d olli tee peäl olnud, unniseks ja tundis suurt nödrust omma lu-liikmedes. Ta jäi Ristiinnimesest pisut taggasi ja olleks pea tee peäle mahha jäänd. Agga ta hüdis omma selfimeest ja ütles: Kule söbber, kinnita ja toeta mind; unni kippub mo peäle ja filmad tahhawad kinni langeda.

Ristiinnimenne. Kule Apostli Pauluse sanna: Urge maggagem, kui need teised, waid walwagem ning olgem kassinad! (1 Tess. 5, 6.)

Lootja. Jah, se sanna lähhab mulle tarwis! Mis ön mulle, et sinna mulle selfimeh-

hets olled! Ma olleksin seia maggama jänud, ja, kes teab, mis kahjo sest sanud. Parrem on kahhekesi, kui üksi ello. (Kogg. 4, 9.)

Agga et unni ei pidand enam ta peäle kippuma, siis wöttis Ristiinnimenne Lootjale omma ellokäiki ülles räkida ja temmale selle jures keif dige usso õppetused ärrafelletada, mis Lootjale alles teadmatta ollid.

13. Peatük.

Kes omma süddame peäle lodab, se on halp.

(Opp. Sann. 28, 26.)

Eddasi minnes juhtusid Ristiinnimenne ja Lootja ühhe nore mehhega kokko, selle nimmi olli Tundmatta; ja ta ütles ennast ka taewa liina pole minnewad.

Ristiinnimenne. Miks sa nenda üksi käid ja ei noua selfi?

Tundmatta. Armsam on mul üksi käia, kui nisugguse selfiga, mis mo mele pärrast ei olle.

Ristiinnimenne. Mis selfi sinna siis tahhad? Mis südda sul, mis usk on sul, et teisi Stoni teekäiad põlgad?

Tundmatta. Mo usk on dige, mo süddamega hea luggu; mo mõtted käiwad ifka Jum-mala ja se taewa warra peäle, mis mind otab.

Kristiinnimenne. Ennä meest! Misugust head ja pühha teekäiat ep olle ma Sionitee peäl weel mitte leidnud, — kui sa, söbber! ehk wahhest ei walleta, ennast ei petta?

Zundmatta. Wasset? Pettust? ep olle ialgi mo süddamesse sanud!

Kristiinnimenne. Kus pool on nüüd walle, kas sinno sannades, et so südda hea on? ehk kas Zummala sannas, mis nenda ütleb: „Ei olle, kes õige on, ei ühteainustki; ep olle sedda, kes moistab; polle sedda, kes Zummamat öiete otsib. Nemmad on keik kõrwale läinud, nemmad on ühtlase kolwatumaks sanud; ei olle sedda, kes head teeb, ei ühteainustki.“ (Rom. 3, 10 — 12.) „Sest inimesse süddame mõtlemised on kurjad temma lapsel põlwest.“ (1 Mos. 8, 21. ja 6, 5.)

Zundmatta. Sedda ei woi ma mitte ennesest tunnistada; mul on üks hea südda.

Kristiinnimenne. Agga Zummal tunneb sind parreminne ärra, kui sinna isse; Zemma näab patto sinno sees, mis sinna isse ei nä. Sedda tunnistab Zummala tõssine sanna, ja ütleb peäle, et se kiitleminne ennese õigussest tühhine on ja hirmus assi Zummala ees. Zemma ei falli mitte, et sinna ka omma keige parrema teggude peäle pistsutki lotust panned.

Zundmatta. Mis sa minnust mõtled? Kas sa tead, minna ussun nisamma heaste

Kristusse sisse, kui sinnagi, ja lodan ka usso läbbi Zemma sisse õnsaks sada.

Kristiinnimenne. Mo armas noormees! Kuidas woid sinna uskuda, ja mis tarwis sul uskuda Kristusse sisse, kui sa ennast heaks kül arwad? Kui sul ei olle üks ärra kadunud ja hukkamoistetud südda, siis ei lähhä sulle ka Arrapeästjat ja Önnisteggiat tarwis. Ükspäinis se, kel rõhnutud südda, ja rursuks pekstud waim, se otsib Kristust ja leiab Zedda. — Mul on wägga halle sinno süddame pimmedusse ja uhsusse pärrast. Sinno ust ei olle muud, kui tühhi mõtte ja uhe kiitleminne; egga sa sinna nenda ialgi õnsaks. — Dallu Zummalast pühha Waimo walgustamist ja õiget tõssist pattotundmist, ja siis ruttu Kristusse jure, kes sinnogi pattude pärrast on risti sambas surnud. Zemma õigus nelago sinno ennese õigust ärra, ja katto sind, ja tehko sind täieste waggaks!

Zundmatta. Se on üks wägga kerge ust, se õppetus on tõest kurja inimeste mele pärrast! Iggüks woiib siis omma patto himmude möda ellada ja tagga Kristusse jure culla, kes keik kurja heaks teeb! Öns siis Kristus patto tener?

Kristiinnimenne. Ei Za sedda pea ialgi ollema; agga keikide pattuste Önnisteggiat on Zemma wissist. Ka kui abbiellorikujad, ja horad, ja rõõwliid Za jure tullewad, wõttab Zesus neid wasto, ja annab neile keik pattud

andeks; agga iggakord panned Za jure: Arra te eddespiddi mitte ennam patto! — Ja kui sinnul olleks pisputki tundmist Jummal armust, siis teaksid sinna, et Jummal Kristusse läbbi usklikkude peäle omma pühha Waimo wallab, neid omma armastussego täidab ja neid kõlbawaks ja ussinaks teeb igga hea tööle. Sest usk, se õige usk Kristusse sisse, on el-law assi; ta ei rāgi teggudest, waid enne kui ta rāgib, on ta neid jubba teinud. Usk uendab innimest, sadab temmale uut süddant, uut meelt ja teeb tedda nenda Jummal melepär-ralisseks ohwriks.

Tundmatta. Ma nään, sa tahhad mind liig usklikuks teha; agga mul on teised mõt-
ted usust ja hea teggudest.

Kristiinnimenne. Waene noormees! Zätta sa omma rikust mahha, mü keik omma warra ärra, ja wõtta Jeesusse järrel käia! Sest, kes ei ussu Poia sanna sisse, se ei pea mitte ello näggema, waid Jummal wihha jääb temma peäle. (Joan. 3, 36.)

Tundmatta (kurwa näoga). Ma jättan teid Jummalaga.

Kristiinnimenne. Täanna, kui siina temma heält fuled, siis ärra te ennese süddant mitte kowaks! (2 Kor. 6, 2.)

Agga Tundmatta jäi nendest mahha kitsa tee peäle seisma.

14. Peatük.

Minna ollen head woitlemist woitelnud, ma ollen omma ello korra lõppetanud, ma ollen usko kinni pidand. Mis muud weel, se õigusse kroon on mulle tallele pandud, agga mitte üksipäinis mulle, waid ka keikile, kes Js sanda tullemist armastawad.

(2 Tim. 4, 7. 8.)

Kristiinnimenne ja lootja, need kaks tõsised teekäiad Sioni mäe ja taewa liina pole, said pärrast tedda, mis nemmad omma pitka ja ennamiste waewalissee tee peäl ollid näinud, ja kuulnud, ja woitelnud, nüüd õhete head ja armo aega, kus ilma tällita ja ilma waewata suurt tütki maad woisid eddasi miina. Nemmad hoidsid ikka õtskohhe kitsast teed kinni, nemmad ei holid õhhestki kõrwalisest teest, olli ta laiem ehk kitsam, illusam ehk pahhem. Jubba nemmad tundsid omma õtse ja õiget teed selgeste ärra, ja ei tagganend parrema egga pahhema pole. (4 Mos. 20, 17.) Nemmad kinnitasid teine teist, Js sanda sanna tähhele pannes, õige usso ja kindla lotusse sees taewarigi peäle. Tundsid ka, et Jummal armastusse tulli olli kaswamas süddames; ja iggatseminne taewa liina järrele läks mollematte meeste süddames aega möda nenda sureks ja wäggewaks, et teekond jäi iggawaks.

Nüüd moistsid ka pühha Paulusse sowimist: Ma himmustan siit lahkuda ja Kristussega (Zemma jures) olla; sest se on wägga paljo parrem." (Wilipp. 1, 23.)

Agga Kristiinnimenne ja lootja ollid ka ilmateadmatta taewa liina liggi joudnud; sest kes innimestest teab, millal temma ello teekond lõppeb, kui liggi ehk kui kaugele ots temmast on? Meie armsad teekäiad ollid paraego ühhest orrust läbbi läinud ja omma kitsast teed möda ühhe kõrge mäe otsa sanud, — seal näggid ühhe korraga taewa liina Sioni mäe peäl ennese ees ollewad. Perlist wärrawad ja ulitsad selgest kullast (Jlm. 21, 10. r.) paistsid nende silmi. Nemmad said üpris wägga rõõmsaks. — Siin tullid kaks meest nende wasto, kelle palled paistsid otsego päaw, ja kelle rided hliilgasid, nago puhhas kuld. Need räkisid meie teekäiattega, kui olleksid ammogi jubba nende tutwad ja sõbrad olnud, ja ütlesid: Weel peate teie kahhesuggust waewa kannatama, ja siis tullete taewa liina. Kristiinnimenne ütles: Oh jäge teie mehhed nüüd meie jure! Inglid kostsid: Käl meie tahhame teid sata; agga üksnes omma usso läbbi woite teie ärawoita ja seäna sada.

Kui nemmad nüüd mäest alla taewa liina liggi ollid läinud, wata, siis jooksis üks suur ja lai jõggi, nago surma jõggi, nende ja taewa liina wahhel; ja te läks otse jõe peäle ja sisse, ja ep olnud teist kõrwalist teed nähha, egga ka sülda ülle jõe, egga laewa ehk paati,

mis peäl olleks sündind üllekäia. — Siit jõest peate läbbiminnema, ütlesid inglid, muido ei sa teie mitte liina. Ep olle ka ükski mailma algmissest ühte teist teed möda senna sanud, kui üksnes Enok ja Elias. Enokit wifime lendes, ja Eliast tullise wanfriga tulest läbbi otsekohhe liina Zummala kasso peäle.

Lootja. Oh saaksime meie ka sedda wif ülle jõe.

Inglid. Sedda polle lotagi. Agga ei olle ka suurt asja karta. Sest aiast, kui Sioni kunningas isse sedda kitsast teed käis ja seadis, mis teie tännini käinud, ja kui Zemma isse ka wöttis sest jõest läbbiminna — ja ta olli sekord hopis süggawam ja hirmsam laenetest — sest aiast ep olle tössiste Sioni teekäiatele mitte asja karta läbbiminnemisest.

Lootja. Kas se jõggi süggaw on? ja kas ta iggas kohhas ühtewisi süggaw?

Inglid. Süggawus on iggaühhele temma usso möda; midda kindlam ust, sedda maddalam jõggi; agga midda nõdrem ust, sedda süggawam on ta ka.

Kristiinnimenne. Rinnitago siis kallis pühha Waim meie nõdra usko! Ja aitko Is-sand meid armust läbbi!

Nende sannadega astusid mõllemad teekäiad jõkke; agga pea hüdus Kristiinnimenne omma seltsemehhe wasto: Minna waun süggawaste wee sisse, ta käib ülle mo pea, ja keif temma laened katwad mind! (Joan. 2, 4.)

Lootja. Olle rõmus wend, minna leian weel pohja!

Ristiinnimenne. Oh, ma tunnen surma ahvastust! Ma ei sa kül mitte ennam maad kätte, sedda kallist rahho maad!

Za sega kattis tedda pilkane pimmedus ja taewa liina wärrawad kaddusid ta filmist ärra. Za unnustas keif sedda armo, heldust ja truust ärra, misga Issand tänkini tedda olli saanud; ja üksnes keif temma pattud ja eksitus-fed tullid ta mele. Olli temmal peälegi woitlemist mitmede näggematta waenlastega; monningad küssendasid ta kõrwo: Sa ei pea mitte rahho paika pärrima! teised: sa ei kölba senna!

Lootja püdis keige jouga omma sõbra pead üllespole hoida ja ütles: Wata wend, jubba paistwad taewa liina wärrawad, ja mitto meest hiilgawa riettega, kes meid tahhawad wasto wõtta! Wata agga üllespole!

Ristiinnimenne. Sinno peäle waatwad, sind ootwad! sest sinno usk ja lotus on ikka kindel olnud, ni kaua, kui sind tunnen. Olleffin minna ka iggal aial ni ustaw ja lootja olnud, siis tulleks mulle nüüd abbi. Agga minno pat on wägga suur, sellepärrast on ta mind mahhajatnud!

Lootja. Se polle tõssi, wend! Issand on agga silmapilk misse aia omma filmad sinno eest ärrapeltitud, agga iggawesse heldusfega tahhab Za so peäle hallastada. (Zef. 54, 8.) Hüa agga Tedda appi, kül Za peäs.

tab sind! ja ükski assi ei woi sind Zemmast ärralahhutada.

Need tootusse fannad moddusid Ristiinnimesse süddamele kiinitamisfeks; ta hüdis ommast süggawusfest Issanda pole (Laul. 130.) ja ütles siis Lootja wasto: Olle rõmus minnoga! ma kuulsin ühte heält, se ütles: „Ärra karda mitte; sest ma ollen sind lunnastanud ja ninne pärrast sind kutsnud; sa olled minno pärralt! Kui sa weest läbbi lähhääd, ollen minna soga; ja kui sa jöggedest läbbi lähhääd, ei pea nemmad sind mitte ärraupputama.“ (Zef. 43, 1. 2.)

Seddamaid leidis Ristiinnimenne pohja ennese al ollewad, ja weel monningad sammud — waewalised, äkkilised, immelikud, kermud — ja temma seisis teist pool jögge, kuiwa Ma peäl, teises mailmas! Ka Lootja joudis pea temma tagga sesamma paika. Siin wõtsid neid faks meest hiilgawatte riettega wasto, terretasid neid lahkeste ja ütlesid: Meie olleme tentad waimud, wäljaläkkitud tenistusfeks nende pärrast, kes õnnistust peawad pärrima. (Ebr. 1, 14.)

Ristiinnimenne ja Lootja ollid omma surelikkud ihhud surma jõe sees ärrakautanud, ja need inglid kandsid nende hinge läbbi tule eddasi. Hinged küsidsid: Kuhho wite meid? Inglid kostsid: Nüüd sate teie Sioni mäe jure, ja ellawa Zummala liina, ja taewase Jerusalemma jure, ja mitme tuhhande ingli jure ja nende õigede waimude jure, kes tõi-

este pühaks sanud. (Ebr. 12, 22. 23.)
Teie lähäte nüüd Issanda paradisi, kus ello
jdest peate joma ja ellopuust sedda kaddumatta
wilja söma. Teie peate walgis ridis käima
ja Issandat näggema, kes teid on lunnasta-
nud, ja peate Temma jures ellama iggaweste
iggawesseks aiaks. Zummal tahhab ärrapüh-
kida keif weepisarad teie filmist; ja surma ei
pea ennam ollema, egga leinamist, egga wae-
wa; sest et essimesed asjad on ärraldanud.
Teie peate ka neid peawannemid nähha sama,
keif Prohwetid ning Apostlid, ja keif tössifed
usklikud ja Zummal armastajad.

Ristiinimenne ja Looaja hüüdsid:
Oh sedda rõmo, oh sedda õnne!

Inglid räkifid weel: Seäl sate teie õn-
nistamist ja rõmustamist kätte keige omma tö
eest, ja lõpmatta rõmo keige omma kurwas-
tusse eest. Seäl leiäte teie, mis teie Ma
peäl ollete külwanud; teie leikate seäl keikide
palwede, ja õhkamisse ja filmawee ja willet-
susse wilja, mis teie armastusse pärrast omma
taewa kunninga wasto Ma peäl ollete kannat-
anud. — Kuld kronidega ehhitud peate teie
Issanda ees seisema ja Sedda näggema, nen-
da kui Temma on, (1 Joan. 3, 2.) ja Sedda
tenima õöd ja päwa Temma templis. Agga
ep olle siin pimmed õöd, egga und, egga wäs-
simist, sest Issand isse on se päike, mis meid
walgustab iggawest. Teie sate ka paljo arm-
said sõbro leidma, kes enne teid on seia joud-
nud, ja keikl neid rõmoga wasto wõtma, kes

pärrast teid seia joudwad. Ja kui wiimne
passuna heäl hüab, ja taewa kunningas läh-
háb koshut moistma ellawatte ja surnutte peä-
le, siis ollete teie Temma ja pühha inglide
selftis ja seisate Temma paremal käel, kui
Issa õnnistud. (1 Kor. 6, 2. Matt. 2, 5.)

Selle kõnnega tullid nüüd taewa liina wär-
rawa liggi. Üks taewa sõawäe hulgast hüdis
wärrawa peält nago passuna heäleaga: Õnsad
on need, kes Talle pulma õhtosõmaiale on
kutsutud! (Jlm. 19, 9.) Agga üle wärrawa
nähti kuld tähtedega need sannad üllespan-
dud: Õnsad on need, kes Temma käsosan-
nade järrele tewad, et neil woiks melewald
olla, ellopuust süa, ja woiksid wärrawist liina
sisse minna! (Jlm. 22, 14.) Seddamaid tehti
wärrawa ukseid lahki; ja kui Ristiinimenne
ja Looaja sisse astusid, mudeti neid, nenda et
nemmad paistsid kui päike. (Matt. 13, 43.)
Nüüd widi neid taewa kunninga ette, ja kui
nemmad mahha langesid kummarde, ütles
Temma: Teie ollete head ja ustawad
sulläsed olnud, — minge nüüd omma
Issanda rõmo sisse. — Ja õnsad wai-
mud tullid ja andsid neile kändlid ja kuld kro-
nid nende pähhä; ja nemmad hakkasid nüüd
— ärraräkimatta suurt rõmo ja õnnistust tun-
des. — Keige taewa wäe hulgaga ommad känd-
lid löma ja laulma: „Se Zummal Tallele,
kes aujärje peäl istub, olgo kitus, ja auustus,
ja au, ja wäggi iggaweste iggawesseks aiaks!
(Jlm. 5, 13.) Ja Serawid hüüdsid sure

heälega: Pühha, pühha, pühha on Issand, se keigewäggewam Zummal, kes olli, ja kes on, ja kes tulleb! (Ihm. 4, 8.)

Agga taewa liina wärrawad said tagga kinnipandud.

Pisut aega pärrast sedda tulli ka Zundmatta, kes Kristiinnimesest ja lootjast olli taggast jänud tee peäle, selle jõe jure, mis mailma ja taewa liina wahhel olli. Üks mees wallelikko näoga, nimmi Zühhi. lotus, aitas Sedda jöest läbbi, ja siiski olli jöggi kanges koshisemisfes. — Agga ükski ei tulnud teises äres tedda terretama ehk emale saatma, ja ükski tulli Zundmatta taewa liina ette. Kui temma need sannad sai luggend, mis wärrawa peäle ollid kirjutud, siis kopputas ta ukse wasto; ja üks heäl ütles üllewalt: Mis sa tahhad siin?

Zundmatta. Issand, Issand! te mulle lahti!

Heäl üllewelt. Minna ei tunne sind, kust sa ollid?

Zundmatta. Ma ollen sinno ees sönud ja jonud; ja meie ulitsatte peäl ollid sa õppetanud.

Heäl üllewelt. Minna ütlen sulle, ei ma tunne sind. Taggane minnust ära! (Iuk. 13, 25 — 27.)

Zundmatta. Issand, Issand! ma ollen so nimme kannud Ma peäl.

Heäl üllewelt. Kuidas sinna, söbber, ollid seia tulnud, ja sinnul ei olle pulmariet?

Agga nüüd ei sanud Zundmatta sannagi

suust wälja. Siis ütles taewa kunningas teenride wasto: Sidduge temma käed ja jassad kinni, ja wõrte tedda, ja heitke tedda keigewäggewama pimmedusse sisse, seal on ullumine ja hammaste kirristamine. (Matt. 22, 11 — 13.)

Agga taewa liina sees, kus Kristiinnimenne ja lootja ollid, seal olli lõpmatta rõõm, ja rahho, ja õn, ja õnnistus, mis weel ükski film ei olle näinud, ja ükski kõrw ei olle kuulnud, ja ühhegi mapeälse innimese süddamesse ei olle tousnud. Sedda on Zummal walmistanud neile, kes Sedda armastawad! (1 Kor. 2, 9. ja — 10.)

Üks Saul

Kristus se järrelekäimisest.

(Wir nach spricht Christus unser Held ic.)

1. Mo järrel', ütleb Jesuke,
Mo järrel' usjad tulge!
Mailma ärrasalgage,
Mo heält ja kutsmist kuulge!
Et wõrte risti peäle, ka
Mo jälgede sees kõndida!
2. Ma ollen Walgus; teie ees
Käin minna pühhisusfes.
Kes siin käib minno jäljedes,
Ei ella pimmedusfes.
Ee, Tõdde, Ello ollen ma
Ja juhhatan teid armoga.

3. Mo südda on täis allandust,
Täis armastust ja heldust,
Täis tassandust ja kannatust,
Täis armo, töt ja õigust;
Mo walm, mo hing, mo ihhoge
On ohwriks antud Isale.
4. Ma näitan, mis teid rojastab
Ja iggawest teeb waewa;
Ma annan ka, mis puhhastab
Ja hinge sadab taewa.
Teil' rahho kaljuks ollen ma
Ja õnnistusse kaewuks ka.
5. Kui lähhab raskeks, ma käin ees,
Kül minna appi tullen!
Ma woitlen isse käimisses,
Ma teie pealik ollen.
Se agga kurri sullane,
Kes minnoga ei woitlege.
6. Kes omma ello armastab,
Sell' kaub ello ärra;
Kes minno pärrast kautab,
Sell' peab ello jäma.
Kes minno risti põlgab teäl,
Ei sa se minno kroni seäl.
7. Siis wõtkem hea melega
Jesusse järrel' käia!
Oh wõtkem kindla ussoga
Ja risti jure jäda!
Sest kes ei woitle Lemmaga,
Ei woi ta riki pärrida.

28
X
X
X
X
X
X
X
X
X
X

